

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
 Egy évre ..... 24 havi.
 Egy hónapra ..... 2 havi.
ADÓKÉNY:
 Egy évre ..... 24 havi.
 Egy hónapra ..... 2 havi.
KIRJUTÁSOK:
 4-hasábos postai sor egyszer 20 fillér,
 minden bővítésnél 10 fillér.
 Nyilatkozati sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, április 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Két költségvetés.
- A konzervatív pártokról.
- A cár magyar alattvalói.
- Adótárgyalások Aradon.
- Egyről-másról. Irta: Lux Terka.
- Magyar szellem a hadseregben.
- Károlyi Tiber gróf temetése.
- A hegyaljai motoros.
- A hét eseményeiből.
- Bezárt cukrászok.
- Öngyilkos kereskedőseggé.
- A mácsai vértanú-sírok.
- Isabella királyné halála.
- Csarnok: A pillangó. Irta: Rudyard Kipling.

Két költségvetés.

Arad, április 9.

A parlamenti szünet a végéhez jár, kedden újból kezdődik az országgyűlés munkássága. Az ország alig várja, hogy a beruházási törvényjavaslatból törvény váljék. Sok millió kél nyomában forgalomba és sok ezer kéz jut ismét hosszú pihenő után munkához. Kielégítést nyernek a vasutasok ezrei is. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elkészült a vasutasok fizetésrendezési munkájával és a javaslatot már a jövő héten a Ház elé terjeszti.

A legérdekesebb tárgya a törvényhozásnak azonban a költségvetés lesz, mert itt ismerkedik majd meg az ország a

kormányának voltaképpen való programjával. A pénzügyminiszter expozéjában megfesti követendő finánciális politikánkat, Hieronymi Károly pedig egész sereg újítással lép elő az ipar, kereskedelem és közlekedésügy terén. Berzeviczy Albert népoktatási akcióját fejt ki, Tizza István gróf közigazgatási politikáját vázolja majd; Tallán Bélának pedig a telepítések fontos kérdéséről lesz mondani valója. Érdekkel várják Nyiri Sándor honvédelmi miniszter és Plósz Sándor igazságügyminiszter nyilatkozatait is. Hatalmas anyagot szolgáltatnak mindannyian a vitának és alkalmat a lojális mérkőzésre.

Ez az egyik költségvetés. A másik a monarchia 1905-ik évi költségvetése, melynek tervezetével a közös miniszterelnökök immár elkészültek. Az előirányzatokat megküldötték úgy az osztrák, mint a magyar kormányának. A magyar kormány most már a maga közeleiben tisztázván álláspontját, küszöbön áll az évente megtartani szokott közös miniszteri értekezlet, melyben a közös minisztereken kívül a magyar és osztrák kormányelnök, pénzügyminiszter és honvédelmi miniszter vesznek részt.

Tizza István gróf a takarékoság jelzőjével vette át az ország ügyeinek vezetését. Rövid kormányelnökségének eseményei tanúsítják, hogy a takarékoság

hangoztatása az ő ajkán nem csupán jelző, hanem egy becsületes igyekezettel több irányban már eddig is megvalósított alapelv. Éppen ezért nem igen hiszszük, hogy hajlandóság legyen a magyar kormányelnökben arra, hogy a monarchia közös költségeinek keretét tágítsa. A magyar költségvetés, a mint azt a pénzügyminiszter nem egy nyilatkozatban hangoztatta, további nagyobb megterhelhetést immár meg nem tűr, hacsak az állami háztartás egyensúlyát komoly veszedelemnek kitenni nem akarjuk. De Böhmbawerk, az osztrák pénzügyek intézője nem üdvözölhetné valami tulságos rokonszenvvel a költségeknek bármely ponton való emelkedését. Az osztrák pénzügyek állapota sem valami rózsás. Az évek óta megrekedt parlamenti tevékenység erősen érezteti hatását az osztrák pénzügyre, a melyek ez idő szerint az expanzivitás határához érkeztek.

Mindezzel korántsem akarjuk hirdetni, hogy a közös miniszterek nagy szükségleti többlettel fordulnak a két kormányhoz, illetve az adófizető polgársághoz. Ezt körülbelül kizártnak is tartjuk. A külügyminiszterium előirányzata ezuttal is a rendes kerekék közt mozoghat csupán. A hadügyi költségvetés ez idő szerint emelkedést nem tűnethet fel. Az ügyrendszer átalakítása óriási költség-

A hétről.

Megirandó levelek.

Amit Grodekből fognak Aradra írni.

Kedves Mariskám! Gyöngyvirágom!
 Grodekből kelt a levelem.
 Kíváncsiság kinozza szívem,
 Hogy néha gondol-e velem.
 Mert tudja, itt, a lengyelek közt
 Egy lakóvat sem ér az élet, —
 Képzeld csak! Itt minden ember
 Izé... hogy mondjam? Csalfa német.

Hej, édesem, mondom magának,
 Már sirtam is, mint egy gyerek.
 Mert borzasztóan furcsa népség
 Ezek a német lengyelek.
 Az istenfáját! Sehol egy lány,
 Aki az én nótámat fujja, —
 Már tudnillik azt a busat,
 Hogy kék atillám szemtanuja!

Azzal biztat Lázár apánk is,
 Hogy meglátjuk még Aradot, —
 S hogy szép leány, meg férjes asszony
 Akkor is bőven marad ott.
 De tudja, — attól félek egyre,
 Hogy amire én visszatérek,
 Arad üres, kihalt világ lesz,
 És nem lesz benne semmi élet.

Édes Mariskám, tudja, addig,
 Mig élében nyugodt a fő, —
 A városházán megjósolta
 A nagy Jakab, s a nagy Dező,
 Hogy majd, ha egykoron kiépül
 A vashíd a Maros vizére,
 Két évre rá már Ujaradra
 Vonul a város szépe, népe.

Hát ez. Meg aztán tudja, édes,
 Mely ellen küzködött Boros:
 Talán akkorra járni fog már
 A hegyaljai motoros.
 És Mikalaka minden ifja
 Nősülni majd Aradra mégyen, —
 És elhurcolják majd magát is,
 Kedves Mariskám, drága szépem!

... De indulásra fuj a kürtös,
 Hogy itt maradjak, nincs ürügy.
 Irjon! Tarka-e most a korzó?
 És mit csinál a Weitzer-ügy?
 Az istenfáját! Tudja, édes,
 Hogy borzasztóan bánt a bánat?
 Irjon még ma tizenhat oldal
 A maga bús, hü hadnagyának.

Amit Aradról írnak Lembergbe.

Na, kis Leontin, furcsa város
 Ez a mi új táborhelyünk.
 Az utcán annyi szép leány jár,
 Hogy eláll szájunk és szemünk.

Az emberek meg fűnek-fának
 A közügyekről referálnak,
 S alighogy ide érkezünk,
 Közügyet töltöttek belénk.

Most már tudom, hogy ez a város
 Mindig, mindenben azt teszi,
 Amire egy Jakab nevű úr
 Nagy fiffikával ráveszi.
 Azt is tudom, hogy holmi Weitzer
 A Maroson most hidakat ver,
 És hogy a város foga régen
 Egy lóvasútra fáj csak épen.

Azonkívül megudtam azt is,
 Hogy színházunk pályázatán
 Vagy kétszázhetvennégy direktor
 A markát szörnyen köpte ám!
 Mintegy kilenc mind azt beszéli
 Hogy legtöbb reménye van néki, —
 De úgy látom, hogy legfelül
 A régi van. Valami Zsöl.

Külömben már be is fejezném.
 Ne írjon, édes. Tudja, itt
 Múltkoriban a kötelesség
 A korzó szép tájára vitt.
 Ott egy csinos leányra néztem,
 S úgy vélem, megbüvölt egészen.
 Azóta szívem érte vágy.
 Feledje el, kedves Leontin,
 A maga hűtlen hadnagyát!
 —zab.

gel végre van hajtva. A tüzérség el van látva új tarackokkal, hegyi ágyúkkal, a tábori ágyúk mintáit pedig most próbálják ki véglegesen. Nagyobb költségtöbblet a hadügyi előirányzatban csak akkor fog előállni, ha a véderőtörvény reformja kapcsán időszerevé válik az ujonclétszám felemelése. Ez azonban még erősen a jövő kérdése s a jövő év előirányzatában még árnyékát sem vetheti előre.

Csekély mérvű költségtöbblet várható azonban esetleg a haditengerészet előirányzatánál. Nagy csatahajók építését a tengerészet parancsnoksága nem tervezi. Néhány torpedóhajó építését azonban a szakemberek elkerülhetlennek mondják. A Balkán-helyzet bizonyára indokoltá teszi az ez irányban való erőfeszítést, feltéve, hogy a hozott áldozatok a mérsékletesség határain belül maradnak s tulságosan a magyar költségvetést meg nem terhelik. Nem óhajtunk elzárkózni hajóhadunk harc-képességének és modern színvonalon tartásának biztosításától. Erőnket meghaladó költségek azonban erős visszautasításra találnának az országban, mely már több ízben foglalt állást a mellett, hogy flottánk, mely főként parti védelemre van hivatva, külterjes fejlesztésben ne részesüljön. Ez a felfogás alig néhány hónappal ezelőtt félreismerhetlen kifejezést talált a magyar delegációban. Ha szükség lesz rá, úgy az kifejezést fog találni a magyar kormány képviselőinek részéről a közös miniszteri értekezletben is.

(—)

A konzervatív pártról.

(Tervek és kísérletek a megalakulásra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 9.

A múlt héten nagy port vert fel az a hír, hogy gróf Zichy János szükségét látja annak, hogy a néppárt egy részének, amelyiknek az allűrjei tangálják az ő arisztokratikus gondolkodását, új fejelet adjon és megcsinálja a magyar konzervatív pártot, amelyre olyan áhítotva gondolnak — természetesen — a Kárpátoktól az Adriáig.

A dolog úgy látszik korábban rebtent ki, amint várták; a néppártnak azok az elemek, melyek nem vették magukat egészen ariszto-

kratikusoknak, nyomban felütötték fejüket s kijelentették, hogy szó sem lehet a konzervatív pártról, ha nem a néppárttal egy kalap alatt dolgozik, viszont a *Magyar Állam*, amely öreg napjaira új köntösbe bujt, csodálatosképpen éppen akkor, amikor a konzervatív párt terve napilágra került igen szabatosan körvonalazta az álláspontját, amely szerint a nyugodt, komoly és a régi tradíciókhoz hű konzervativizmus föltétlenül megadja a folyton lázban égő, nyugtalan és ideges magyar politikai pártéletnek a tartalmát. Szóval, az ujság már megvan a párthoz, de mi van a párttal? Nem állítjuk, hogy sóvárgó kíváncsiság beszél ki belőlünk utána, de végre is, itt néhány mandátumról mégis csak szó van s kit bagyhatna hidegen ez a kérdés?

Hát a rejtélyes afférhez különös adattal járul egy bécsi lap tudósító, az *Information*, a melyik felé nem indokolatlan kíváncsisággal néz minden jámbor ujságcsináló mesterember. Ez az ujság tisztára azért készül, hogy a bécsi és a magyar sajtót informálja s így természetesen, hogy soha nincs benne olyasmi, ami különös módon elárulná a jól értesültséget. De briliáns jólétnek örvend s talán Triesztől Trévisig az egyetlen lap tudósító, amely előkelő csinnal kiállítva, nyomtatásban jelenik meg. A beavatottak ennek is tudják az okát: az *Information* letéteményese egy igen nagy ur bizalmának, akinél viszont gróf Zichy János persona grata.

Miután nem akarunk indiszkrétéknak lenni, nem firtatjuk tovább ezt a témát, csak azt akartuk ezzel jelezni, hogy a bécsi nem kövön nyomtatott könyvmatos április 6-ról keltezett budapesti levelének mégis van ezuttal jelentősége. Eddig jobbról-balról cáfolták a konzervatív párt híret, csak gróf Zichy János nem nyilatkozott a dologban, pedig végre is ebben az afférban neki is van némiképp kompetenciája. Most abban a nyomtatványban, amelynek egyedüli jogesultsága a létezéshez, hogy a konopisti kastélyban abbói szedik a politikai értesültséget, egyszerre csak szó esik erről az ideáról. Hát ebből annyi mindenestre bizonyos, hogy gróf Zichy János tudja, kinek jár az *Information*, hogy torkig van a néppárt dologával s új fészket keres. A „budapesti levél” egyebekben így hangzik:

Amit az „Information” már régtől fogva feltétlenül szükségességgnek jelzett, a konzervatív párt alakítása, úgy látszik, mégis bekövetkezik.

Az eddig tett kísérletek nagyon bizalmas módon tétettek, úgy hogy a klerikális elemeket is meglepte az új párt alakításának a híre. Az első pillanatban még gróf Zichy Jánosnak erre vonatkozó szándékát megcáfolni sem állották, pedig nyílt titok, hogy gróf Zichy a néppártnak tisztán klerikális alapon nyugvó existenciáját évek óta céltalannak tekintti. A katolicizmus Magyarországon, dacára többségének, nem alkalmas arra, hogy erő s kormányképes pártot képezzen. A papágnak annyira jól meg a dolga, hogy nem akar politikai küzdelembe bocsátkozni s a katolikus intelligencia, sajnos, annyira indifferens, hogy szintén nem lehet komoly és éles akcióba belevinni. Csak a *jölösleges* po'gári házasság behozatala rázta fel egy időre a papokat, de mióta az egyházpolitikai reformok revíziója kivihetetlennek mutatkozott, a néppárt is elvesztette ahhoz a létjogosultságát, hogy kizárólag klerikális párt legyen.

És ha most nehézségeket gördítenek a konzervatív párt alakítása elé, ez két okból történik. A néppártnak, azok a tagjai, amelyek mandátumaikat a papok agitációinak köszönhetik, attól félnek, hogy a konzervatív pártba való belépésük esetén ezt a támogatást elvesztik s így ellene vannak az új pártnak. Van azonban a néppártnak hóbortos radikálisok is, akik azt állítják, hogy a konzervatív párt csak bécsi kommandóra készül s ezért perhorreszkálják. A konzervatív párt alakulása tervének így akadályokkal kell megküzdenie, de idővel mégis sikerülni fog, mert a liberális párt s a szélsőbal féktelenkedéseire való tekintettel, politikai szükségesség úgy a parlamentre, mint az országra.

Politikai körökben beszélnek, hogy a néppárt a jövő héten rendkívüli értekezletet tart abból a végből, hogy a *konzervatív pártalakulásról szóló hírekkel szemben egységet manifestálja*. Ezen az értekezleten Zichy János grófnak fel fogják ajánlani az elnökséget, úgy tudjuk azonban, hogy a gróf tagadó választ ad, mert akciójának szabadságát továbbra is fenn akarja tartani.

TÁVIRATOK.

— Az orosz-japán háború.

New-York, április 9. A *Newyork Herald* jelentése szerint Andzsuban máig 25,000 ember van koncentrálna; 10,000 ember van Pingjangban és 5000 ember most indul Csemulpóból, hogy a főhadtesthez csatlakozzék. Április hó elején harminc szállítóhajó volt Tsingsi táján és 9 hadihajó vesztegel Chenamó sziget mellett.

Péterson, április 9. Az orosz távirati ügynökség jelentése: Báró *Stackelberg* tábornok, a

Fábiánék szerencséje.

Irta: Kazár Emil.

A hegyközi faluba minden esztendőben érkezik valami hidegtelelős, vézna familia, vagy ha nem is ilyen, hoz magával satnya gyermeket. Fábián Tamás iskolamester várja az ilyeneket, kiadja nekik az első házat egy nyárra. A bükös erdőért nem kérhet fizetést, de azt is hozzá számítja. A városbeli doktorok, a tiszteletes uram, vasuton, fürdön Fábiánék kiadó lakását nagyon ajánlják.

Most is érkezett egy fonnyadt ember, sárga képű, beesett szemű, aki az első házat kivette; a konyháról lemondott, de azért még sem alkudott, sőt egész ellátást fizetett, s külön adott pénzt borra, fenyővizre, borszékire, hogy akármikor legyen neki. Vannadt, csont-hoz száradt képű ember volt és megderasodott már a feje. Mindössze egy koffert és egy puskát hozott magával. Egész nap a szobájában ült, vagy a délignyitával felfuttatott tornácra szitt vastag szivarokat és ürtigetett palackokat. Estefelé kiment a bükösbe. Így élt, de jobb ábrázathoz nem bírt jutni. Alig beszélt valamit a házigazdájához vagy a leányához, de mindent nagyon megköszönt. Sammivel sem törődő embernek látszott, habár a körülmény, hogy jobbulást keresett, mutatta, hogy még nem szá-

molt le teljesen a világgal és a maga kiszáradófélben levő életével.

A mester uram jól tudja, hogy semmit sem láthatunk a valódi színében és a veséket is hiába akarnánk vizsgálni. Azért nem fürkészett semmit s a lakás mellé kínálkozó aprópénzt örömeztette zsebre. Ezért a csöndes udvarért, a ház nagy tisztaságáért semmi sem lehetett sok. Ő maga a mester és a 18 éves leánya, Mari, ennyi az egész család. Párpatvar nincs. Még a lármázó kakast is rögtön elhesselik. A családhoz tartozott vasárnaponként a harangozó, aki ez napon ebédet kapott egy heti házkörüli dologért. Mari tartott rendben mindent, a tehenet és a baromfit. A konyhában a régi cintányérok versenyt ragyogtak a tisztasággal.

Ha ez a szép hegység, erdő, tiszta ház és jó levegő semmit sem használ a hidegtelelős uraságnak, no akkor már igazán patikára szorult. Étvágya sem nőtt meg. Bort és szeszt azonban jócskán iszik.

Amikor Fábián mester arról is meggyőződött, hogy vendége kerül mindenkit, mintha az egész világ tüske volna a szemében, így szólt hozzá:

— Kedves uram, hiszen fegyvere is van. Most már lehet vadászni. A tiszteletes ur, a nótárius ur bizonyosan szívesen fogadnák. Néha a zsandárőrmester is velük jár nyulra, egyébre. Az is jó családból való.

— Beteges vagyok, pihenni jöttem, — válaszolt elutasítóan a lakó.

Fábián nagyon röstelte, hogy hetek múlva bár, de előhozta a dolgot. De lakója a hideg hang mellé szívarral kínálta meg s elővett egy boros palackot. A rekkenő nyári napban Fábián, amint felhajtott egy poharat, úgy érezte, hogy az oly kellemességek közé tartozik, melyek ismétlődését szívesen fogadjuk. Leült tehát a hűvös szobában az asztal mellé és minden pohárral illedelmesen és hűségesen kocintott. A kánikulainál sokkal kellemesebb melegséget érzett és látta lakója sovány képének kitüzesedését.

— Télen is ilyen csöndes ez a falu? — kérdezte a beteges ember, aki egyáltalában mindig kérdésekben beszélt, de válaszolni nem igen szokott.

— Akkor a fiatalok bizony igen sokat zajong. Névnepok, torok is előfordulnak. No meg egy pár lakodalom, de bizony nem sok.

— A Mari lakodalmára még nem készül mester uram?

Nagyot sóhajtott Fábián uram és magától nyult a pohár után.

— Jobb volna neki, Mainak, ha nem is volna, vagy ha van, ne volna ilyen szegény. Meg aztán a vén Parti Mihály se volna, legalább ebben a faluban. Pedig a presbiteriumban és iskolaszékben is benne van. Gonosz dolgot ígért nekem, istáalom szépen.

mandzsourszági hadsereg vonatesapatainak főmőke és Szabielian tábornok legközelebb Kelet-Ázsiába utaznak.

Washington, április 9. A külügyminisztérium elhatározta, hogy a háboru befejezése előtt nem küld újabb konzulokat Mandzsourszágba. A már kinevezett konzulok egyelőre Pekingben, Niucs vangban és Sanghaiban veszik át a konzuli képviselőket.

Nagasaki, április 9. Sachailin szigetén az orosz partvidéki halászok az összes fegyenciket felfegyverezték. E miatt a japán halászok élete veszélyben forog.

London, április 9. Azt a japán tisztet, ki az oroszoknak katonai titkokat árult el, a hadbírótság nyolc évi börtönnre ítélte.

A cár magyar alattvalói.

(A karlócai metropolita szerepe a pánszláv térítők körében.)

Arad, április 9.

Az *Aradi Közlöny* tegnapi számában bővebben megemlékezik a ruthének között lefolyt állam-alkotmány-ellenes lázításról. A cikk írója jó helyről volt a történetek felől informálva, mert az adatok teljesen megfelelnek a valóságnak.

Azok közé tartozom, kik a felvidéken s különösen *Izán* lefolyt áttérési mozgalom veszélyét rögtön felismerték. Közelebről ismerve a máramarosi s különösen a ruthén népet, így hát kötelességemnek tartottam az agitátorok működését szemmel kísérni és azokkal bővebben foglalkozni. Szerintem a sajtó feladata, hogy az ily országos érdekű dolgokat napvilágra hozza és azokra az illetékes körök figyelmét felhívja. A máramarosi hetilapokban és egyik fővárosi lapban többször megemlékeztem a pánszláv agitátorok működéséről, és az azt érintő hírlapi közlemények nagyjából nem kerülték ki figyelmemet.

Az *Aradi Közlöny* e tárgyú cikke fontos szerepet juttat a karlócai metropolitának. Ezt igen helyesen is teszi és véleményem szerint a szerb főpap az izgatás vétségében legalább is olyan bűnös, mint maga az elvetemült *Pleszka* Vaszilyu, miután ő a főkolompósok tervébe be volt avatva, legalább arra vallanak a lázítók által beismert adatok.

A szerb imakönyv meséje legalább is hihetetlen. Hogy közönséges paraszt emberek egy imakönyv nyomán egy oly vallással ismerkedtek

meg, melynek eddig talán hírének sem hallották, nem tudom felfogni. Az is furcsa a dologban, hogy a szerb főpap oly sietve szolgált felvilágosítással a propaganda vezetőinek. Szerintem ezt nem tette volna meg minden emberrel szemben, csupán azért, hogy a görög keleti egyház egy-ké lélekkel szaporodjék. De az esetben világos előttem, — amint valószínűleg úgy is történt — hogy a metropolita elő volt már arra késztetve, hogy nem csupán *Pleszka* Vaszilyu fog majd az orthodox vallás kötelékébe tartozni, hanem vele együtt egy egész község, sőt több terük szerint a Felvidék egész ruthén ajku lakossága. A megindult mozgalom szintén ezt bizonyítja, mert nemcsak *Pleszka* és társai tértek át az orthodox vallásra, hanem egész *Iza* község mintegy 3000 lakossal.

Azt hiszem, hogy a metropolita, mint a hogy fent is említém, abba a tervbe is be volt avatva, hogy a mozgalom még vagy öt községre is kiterjedt és a lángok a határos Beregbe is átsaptak. A metropolitától nyerték az izgatók a felvilágosítást a „kedvező anyagi viszonyok”-ról is.

A mozgalom folyamán még egyszer fel tűnt a metropolita alakja: értesítette az izgatókat, hogy ingyen papot kapnak, kinek nem kell egyházi adót fizetni. Eanyi a pátriárka szerepe, a melyről tudomással birunk az alkotmányellenes vallási akcióban.

Mint fentemlítettem, a vádak teljesen be lettek igazolva és az ügyészégi vádirat szintén bővebben foglalkozik a metropolitával. Ugy látszik ő eminenciája még arról is megfélemlít, hogy magyar földön van, mert azon vádak ellen, melyek a személyét a magyar alkotmány ellen elkövetett lázítással szoros összeköttetésbe hozzák, esze ágában sincs védekezni.

Különbben az április 20-án Huszton megtartandó helyszíni tárgyaláson még sok érdekes adat ki fog tűnni.

Irinyi Jenő.

Egyről-másról.

(Ünnepnapok után. — Az alagi futtatás. — Nők a párbaj ellen. — Az asszony és a férfi párbajozása. — Kétféle mérték. — Kury Klára redivivus.)

Irtá: Lux Terka.

Budapest, április 9.

Végig dideregtük az ünnepeket, végig élveztük a színházak délutáni előadásait, láttuk, hogy az asszonyok még mindig sírnak a Jókai Aranyemberén, örülnek a gonosz bűnhődésén,

nyira egyforma volt napról-napra, hogy kíváncsiságot sem birt maga iránt éreztetni.

Az egykedvű és komor lakó nem sietett az utazással az ősz kezdetekor sem. Mindennel meg van elégedve, tovább maradt. Az egészsége semmit sem javult. Aludni csak úgy tudott, ha egy pohár konyakot megivott.

Már rövidültek a napok. A hosszabbodó esteiken Fábriának lakója nagy sétákat tett a vörösdőni kezdő erdőben, aztán sok rumos teát ivott. De éjjelenként mindig hallani lehetett a nyugtalan lépteit.

— Hogy van Mari és a Parti fiu dolga? — kérdezte egyszer a tanítót, aki a teleöntött lámpát maga hozta be.

Fábrián semmi örömet nem mutatott erre a kérdésre.

— Észre sem akarom venni, hogy Mari gyakran sirdogál. A vén Parti meg hajszolja a fiát, hogy házasodjék. Nézett is már lányt a számára. Most már nincs is más hátra, mint hogy elküldjem a lányt az ágyához Magyarországra.

A lakó nyughatatlan volt ezen az este. Se hallott, se figyelt. A keze reszkett, amint a pohár után nyult. Ám nógatta gazdáját, hogy igyék vele. Fábrián mester éjfélig is ott maradt, panaszkodott és kesergett. A pityókos embernek mindig több a keserősége, mint az öröme.

Az éjszaka csöndje vette körül a házat.

láttuk, hogy *Michel* Lujza nem tudom hányban, a párisi pékboltokat nem fosztotta ki jobban, mint az ünnepi étvágyu közönség estére a budapesti cukrászboltokat és most már belézőkhetnek újra a rendes kerékvágásba, az élet hétköznapi útjára.

Én ugyan hajlandó volnék azt is megmondani, hogy tulajdonképpen az ünnepnapok az igazi hétköznapiak, de ilyesméről beszélni kissé reszkert a mi keletről származó népünknek, aki nagy barátja: a *dolce far niente* elvének. Hát ne rontsuk örömeiket.

Máskülönbben, hír nem sok van Budapesten. Alagon futtattak, a képviselőház csukva van még és holnap este a párbajellenes szövetség felolvasásán *Csillag* Teréz, a Nemzeti színház művésznője elfogja mondani nézeteit a „Nők a párbajról” címen. Kedves ötlet, nőket hallgatni meg, mi a véleményük a párbajról? Csak-hogy sorrendet kellett volna tartani a vélemények-megnyilatkozásában. Mégpedig először egy fiatal leányt kellett volna meghallgatni, azután egy fiatal asszonyt, harmadszor egy színésznőt, nem a nő, de a színésznő szempontjából, negyedszer a komolyabb koru feleséget és végre az: anyát, akinek felnőtt fia vannak. Mivel ezek azok a nők, kiket a párbaj közelebről érdekel és érint.

A múlt héten, az ünnepek hetében, hogy a nőknél maradjak és még a párbajnál is szomorubb témánál, egy kalandos életű, fiatal, elvált asszony lett öngyilkossá valamelyik budapesti szállóban. Az öngyilkosság oka mindennapi: szerelmi csalódás. Vagy más néven: az asszony és férfi párbajozása, amely sokkal gyakoribb, sokkal tragikusabb és sokkal alábbvaló gyilkosság, mint mikor két férfi képzelt, vagy valódi sértettsége tudatában, töltött revolverrel allnak szemközt. És mig ez utóbbi ellen, széles e világon elítéléssel, elkeseredéssel vannak tele az emberek, addig a férfi és a nő harcát, melyben mindig a nő bukik el, hidegen, közönyösen nézik. Pedig nincs nap, hogy az újságok rovatában egy-két nő szerelmi drámája ne állna benne. Szíven lőtte, vagy megmérgezte magát: szerelmi csalódásból.

Menjünk tovább. És az emberek unottan fordítanak egyet az újság lapján. Hanem ha egy halálos végű párbajról olvasnak, akkor hűm-getnek, a fejüket csóválják és szidják a társadalmat, amely még mindig megtűr ilyen barbarizmust. Tehát, drága a férfi élet. A nő éle-

Fábrián érezte, hogyan lüktetnek az erek a halántékán. Erős bört ihatott. A jó szivarok többé nem izlettek.

A lakójának kipirult ványadt képe már megint színtelenné vált, mint a viasz. A keskeny szájszélel elkékesültek és a szeme körül sötét udvar keletkezett. Fábrián összerázkódott, mikor ez az ember egyszerre hosszan ránézett. Föl is kelt, hogy távozzék.

— Itt az ideje, — szólt.

De lakója vállára tette kezét, szó nélkül kényszerítette, hogy leüljön. A zsebéből előkeresett egy fotografiát és Fábrián elé tartotta.

— Ráismer erre? — kérdezte.

— Hogyne! Hisz ez maga az ur. Hanem most egy kicsit soványabb. Majd megint meghizik.

Fábrián lakója valamit irt az arckép hátára s megint oda nyújtotta a tanítónak.

— Ráirtam a nevemet. El tudja olvasni?

Fábriának homályos volt a szeme. A pápaszemmel segített magán. Azután megtörülte a pápaszemet.

— Hiszen nem is így hívják, édes uram, mint ide irta.

— Ez az igazi nevem.

Fábrián akkorát nézett, hogy a vasvilla sem hegyesebb. Hebegett hozzá:

— Istenem, édes uram. Ez a név... Olvasgatok újságot *Rossz tréfa*... Nem vagyok ittás. Minek ez a tréfa, jó uram?

— Mért ellensége ez az ember Fábrián amnak?

— Egyszer elnászpángoltam a kisebbik fiát, — kezdte nagy készséggel az őszinteséget Fábrián Tamás. — Ezért jött a házamhoz a nagyobbik fia. Engem keresett, én meg nem voltam itthon, csak Mari. A legény nem vár rám sokáig és beszélgetett Marival. Azóta a villongás, de nem a kis fiu miatt, hanem Mari miatt.

— Meg a legény miatt is ugy-e?

— Persze uram. A legény jó módu és gazdaságot tanult Monostoron. Na hát nem illenek össze ő, meg az én lányon. Kértem Marit, kértem a Pali legényt, mondjanak le egymásról, ne keserítsenek engem. A fiu most mindenféle zenebonát csinál, virradásig muzsikáltatja magát. Parti Mihály meg mindezért engem fenyeget.

A lakó, úgy látszik, kérdezősködéseiből most már kifogyott, mert csak a fejét csóválgatta, mormogott magában, amit Fábrián Tamás megnyugtató szavaknak vett. Végre pedig egy pár szóval megdicsérette Marit.

Ettől kedve némi apróságokkal kedveskedett Marinak, abroszszal, csészékkel, kávé edényekkel, varró eszközökkel, melyeket a városból rendelt. Ő az egész nyár alatt csak két napra távozott el valahova. Egészen a családhoz tartozónak tekintették. Nevén kívül egyebet se tudtak róla. Viselete és életmodja any-

te a török felfogás szerint: a virág sorsa. Kinyílik, elhervad. Vége...

Ha férfiak olvassák soraimat, valószínűleg elmosolyodnak rá: „Ez valami férfigyűlölő kék harisnyás!” Egyik sem vagyok, csak szánom a gyöngéket és keresem az igazságot. Mert hol itt az igazság, hogy annak a szerencsétlen asszonynak, aki a múlt héten szíven lőtte magát egy budapesti szállodában, egész szerencsétlen tévelygős életét mesztelenre vetköztetve pertraktálják az újságok és az utolsó kedvesét, akivel évekig volt viszonya s akihez, hogy meny nyire ragaszkodott, babonyított a halálával, annyira kímélték, hogy a nevét is elhallgatták. Miért? Erdemmel kímélték az, aki öl? És ilyen gyilkosok százával járnak közöttünk, főlemelt fejjel, becsülésben, boldogan, míg áldozatuk, a nő, bánatát és szegénységét a föld alá temetve, fekszik künn a temetőben.

Drága a férfi élet, drága a férfi. Az a névtelen gavallér, aki levélben adta tudtára annak az asszonynak, hogy sem el nem veheti, sem a viszonyt nem folytathatja vele, mert meg akar nőülni, minden ujára kaphat egy feleséget, szép, fiatal, tiszta leányt és egyik leány sem fogja számon kérni tőle, annak a megölt asszonynak az életét. Ilyen olcsó a nő élete, még a nő előtt is. Ha nem volna az, ezek a gyilkos gavallérok nem kapnának feleséget.

Most pedig, beszéljünk verőfényesebb dolgokról. Az este, talán kőthónapi elszakadás után, a budapesti közönség ismét meglátta egykori kedvencét: Küry Klárát. A Vigszínház színpadán látta az este mosolyogni, csicseregni és kitudja a szeszélzes, a kiszámíthatatlan közörség, az új millióba talán másodszer fogja őt felfedezni. Kitudja? Miért ne lehetnének a primadonnák is olyanok, mint a méz, amely minél tovább áll, annál édesebb lesz.

Adótárgyalások Aradon.

(A kereseti adó kivételése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

Az exlex megszűnte óta egymást érik a régi adók behajtására és az újak kivételére vonatkozó pénzügyministeri rendeletek. Most a harmadosztályú kereseti adó kerül sorra, még pedig az 1903-ik évben le nem tárgyalt e nemű adó, melynek tárgyalási sorrendjét összeállította már az aradi kir. pénzügyigazgatóság is. A tárgyalási sorrendet Szalay Károly, az

aradvárosi adókvető-bizottság elnöke azzal a figyelmeztetéssel teszi ma közzé, hogy a bizottság f. évi április hó 12-én, 13-án és 14-én d. e. 9 órakor a városháza tanácstermében üléseket tart és ott a harmadosztályú kereseti adó-javaslatok elleni kifogások előszóval vagy írásban előadhatók.

Az Arad szab. kir. városnál 1903. évben le nem tárgyalt harmadosztályú kereseti adókat a főt említett napokon egyes iparágak szerint a következő sorrendben fogják letárgyalni:

Április hó 12-én (kedden): Ácsok, alkuszok, aranyművesek, asztalosok, bádigosok, baromfi kereskedők, béltisztítók, földbérlok, bérkocsisok, borbélyok, bőrkereskedők, bútorkereskedők, borkereskedők, cement-, téglá- és cserépgyárosok, cserepezők, csizmadiák, cipészek, cipőkereskedők, cukrászok, divatkereskedők, ékszerészek, építésszek, fakereskedők, mozgófényképészek, festők és tisztítók, fürdőtulajdonosok, fűszerkereskedők.

Április hó 13 (szerdán): Delikatesz-kereskedők, fűzőkészítők, varrógépkereskedők, gyógy-szerészek, gyógyáru kereskedők, gyolcsosok, halkereskedők, hentesek, kalaposok, kalmárok, kávémérők és kávéscok, kertészek, kézműkereskedők, korcsmárok, kovácsok, kőművesek, könyv- és könyvnyomdászok, lakatosok, lapkiadók, átszerészek, lisztkereskedők, mérnökök, mosoda tulajdonosok, óráskok, orgona készítő, pálinka készítő, rőfőskereskedők, rövidárkereskedők, piperekereskedők, ruhakereskedők, sátorállítók, sörcsarnokok, sütők és szabók.

Április hó 14-én (csütörtökön): Szappankereskedők, szatócok, szeméthordók, szijgyártók, szikvizkihordók, szobrászok, szülésznők, szücsök, zongoratanítók, tégláégetők, temetésrendező, tanárok, ügynökök, üzletvezetők, vállalkozók, varrógépkereskedők, vegyeskereskedők, vendéglősök, zsidárusok, igazgatósági jutalékok.

TANÜGY.

(—) Tanítónőválasztás. Az aradi zsidó hitközség képviselőtestülete holnap, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor közgyűlést tart, amelynek legérdekesebb pontja a B. Reinitz Anna tanítónő nyugdíjaztatása következtében megüresedett tanítónői állás betöltése. Az állásra huszonnyolcan pályáztak. A küzdelem előreláthatóan csak két jelölt között fog lefolyni. Ugyancsak ez ülésen jelenti be a hitközségi iskolaszék dr. Mittler Izidor és testvéreinek 300 koronás alapítványát, a melyet Mittler Pál dr. emlékére tettek.

(—) Tanári vizsga. Urhegyi Jenő ujanáti áll. elemi iskolai tanító a budapesti országos

vizsgálóbizottság előtt szép sikerrel letette a polgári iskolákra képesítő tanári vizsgát.

(—) Áthelyezett tanítónő. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister Somogyi Amália károlyfalvi állami elemi iskolai tanítónőt a lipcsei állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Magyar szellem a hadseregben.

(Bizalmas rendelet a közös hadsereg tisztjeinek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

Régi panasz, hogy Magyarországon a katonaság és a polgárság nem tudnak együttérezni. Ennek ezeregy oka van. Nem tudnak együttérezni annyiban, amennyiben a katonaság és a polgárság közti viszony nem csak Magyarországon, hanem máshol is, például Franciaországban is hasonló a mienkhez. Minálunk ezt a viszonyt az a körülmény teszi élesebbé, hogy a polgárság közjogi gravámeneket magyaráz bele a katonaság viselkedésébe.

Hogy ez a furcsa állapot megszűnjék, magának a hadseregnek érdeke és így természetesen tartjuk azt a másként szenzációs hírt, hogy a közös hadsereg magyarországi tisztjeihez bizalmas rendelet érkezett, amelyben a polgárság érzelmei felé való közeledés mutatkozik.

A bizalmas természetű rendeletben az foglaltatik, hogy a tiszteknek nyilvános helyeken alkalmazkodniok kell a polgársághoz. Vagyis, ha eztán valamely étteremben felhangzik a Kossuth-nóta, a tiszteknek nem kötelességük a tereméből kivonulni. Ebből ugyan nem következik, hogy a Kossuth-nótát együtt kell énekelniök a civilekkel, de viszont, ha kedvük tartja, a Szózatot és a Himnuszt elénekelhetik, kivált olyan ünnepélyes alkalmak esetén, amikor a Himnuszt vagy a Szózatot a közönség hazafias tünnetésként unisono szokta énekelni.

Ime tehát, ez jelentős közeledés a magyar polgárság érzelmei felé. Méltassa a polgárság ezt a jószándéku közeledést, még pedig legtisztességesebb módon olyképpen, hogy ne éjjen vissza vele és ne provokáljon kinos helyzeteket.

Semmi kétség az iránt, hogy a magyar nemzeti állameszme kialakulásának egyik bizonyító jelét kell látnunk a hadsereg tisztjeihez érkezett ezen bizalmas rendeletben. Most kezd kibontakozni az állameszme hegemoniája, amint azt a minap részletesen taglaltuk a magyar nyelv tanítására vonatkozó új törvényjavaslattal kapcsolatban. Kimutattuk, hogy a korona ellis-

— Ismeri ugy-e ezt a nevet?
— Mondom, az újságokból, — dadogott Fábrián s fölállt az asztaltól. — Mire való ez, jó uram? Nyugodalmass jó éjszakát kívánok.

— Jobban teszi, ha leveszi a puszkámat a falról. Az meg van töltve. És lelő vele! Aztán jelentkezzék és kap kétezer koronát. Ezt a bank kifizeti a tanító urnak és épen elég lesz a leánya lakodalmára. Látja, szegény ember, a szerencse betoppant magukhoz. Az a híres sikasztó én vagyok.

Szegény Fábrián Tamásnak elkezdett vagonni az álla s nem birt mondani érthető hangot. A lába nem birt megmozdulni, hanem a kezéj annál jobban hadonázott. Egyszer fejéhez nyomta, máskor összecsapta, majd meg tiltakozva rázta és az ajtó felé is mutogatott vele.

— Szerencsétlen. Fusson!

Az az ember borzasztó száraz hangon ezt mondta neki:

— Mind igaz, amit az újságokból olvasott. De a pénzből nem hoztam annyit magammal, mint amennyi a pénztárból hiányzik, mert évekig dézsmáltam. De van mégis valami nálam. A bank 2000 koronát ad annak, aki beszámol velem, vagy a bőrömmel. Elve nem adom meg magam, de élni sem akarok tovább. Tegyen vélem, amit akar. Lelehet, kivehet a pénzből annyit, amennyit akar; senki sem fogja megtudni, mennyit tett el. Egyszerűen azt

mondja, hogy ezt az arcképet veletlenül megtalálta nálam, — így tudta meg, ki vagyok. Mondhatja, hogy el akart fogni, viaskodott velem és végre lelőtt. Számot tart a jutalomra. Ide készítettem az írásim közé egy félig irt levelet. Abban megvan, hogy félek öntől, mert gyanakszik rám, menekülni kell... Kinek mi köze hozzá, hogy kinek akartam elküldeni a levelet. Ne habozzon, szegény ember. Én ugy is halálra szántam magam. A pénzem itt van ebben a kis fiókban. Lőjjon le, mint egy kóbor kutya!

Levette a fegyvert a falról és Fábrián felé nyujtotta. Irtózva hátrált ez vissza.

— Menjen innen az ur! Menjen! Vigyen el mindent. Egy csöpp vére az én házamban ne maradjon, egy krajcárja az én lelkemre ne szálljon, se a szerencsétlenségéből egy sóhajtatása sem. Azonnal menjen, még most fusson!

— Könnyebbnek tartod, ugy-e öreg, ha följelentesz és elfogatsz! — kérdezte megvetőleg a kóbor kutya!

— Isten óvjon meg engem, hogy valaki szerencsétlenségét tetézzem! Menjen, menjen az ur utjára! Isten kegyelmezzen, én nem ártom magam szent akarataiba.

Fábrián Tamás irtózáttal támolygott ki a szobából. A szabad levegőn pedig forgott körülte minden s belekapaszkodott a tornác ágába. De amint a szobából lövés hallat-

szott, megis ugy összerogyott, mintna őt talalta volna.

Alig birt föltápáskodni, hogy a nyitva maradt ajtóhoz vándoroghasson. Az ajtófélfát két felől fogta meg s ugy nézett be a szobába. A lámpa fölött ott foszladozott a lövés füstje. Az asztal előtt a földön feküdt egy ember arca borulva. Mellette a fegyver. Az a kis fiók egészen ki volt huzva.

Fábrián Tamás két keze mintha belenőtt volna az ajtó két szárába, le nem tudta onnan venni. Testével előre dőlve, nyakát kinyujtva, meredő szemekkel és tátott szájjal lesett maga elé borzadva, rémülten, a ragadozó hiéna indulatával. Csattogott a foga és álatiasan hörögött.

Az, aki ott feküdt a szobában, nem mozdult.

A lövésre felébredt Mari a hátulso házban. Mikor kijött, atyja még akkor is ott állt mereven, de összezsugorodva vagy összehuzódva, mintha prédára akarna ugrani.

— Apám! — kiáltott a megrémült lány.

— Pszt Mari! Pszt. Megölte magát az az ember. Meghalt. Egy kóbor kutya volt. Ne kérdezősködj most. Ne üss larmát. A lámpát eloltom. Majd gondolkozom, hogy mit tegyünk!

meri a magyar nemzeti állameszmét és tiszteletben kívánja tartani; önként kínálhozik tehát az a következtetés, hogy a hadsereg tisztjeihez intézett bizalmas rendelet ő felségétől ered.

A korona király akarja tehát, hogy a magyar polgárság és a katonaság közeledjék egymáshoz. Ez a királyi akarat, vagy ha tetszik: legalább is beleegyezés, valójában nem egyéb, mint föltétlen elismerése és királyi tisztelete a magyar nemzeti állameszmének.

Ki gondolta volna ezt a chlopi-i hadiparancsot követő feizudulás napjaiban? És lám a jó öreg király most lépéseket tesz, hogy legyen valahára béke a polgárok meg a katonák közt. Ő felsége nem akart lemondani a hadsereg fölötti uralkodásról és vonatkozó felségjogokról; ez fáj egyeseknek, kivált az obstruktoroknak és most láthatja mindenki, hogy a legfelsőbb hadur az ő hatalmával azon van, hogy a magyar szellem minél nagyobb tért nyerjen a hadseregben is. Ha még a katonai oktatás reformjára utalunk, mindenki be kell hogy lássa, hogy a magyar szellem lépésről lépésre tért hódít a hadseregben és pedig minden megrázkódtatás nélkül, úgy a hogy az a lehetőség szerint legbölcsebb.

Azoknak pedig, akik kicsinylik mindezt az előnynyújtást, egyebet nem mondhatunk, mint azt, hogy vagy türelmetlenek, vagy pedig méltánytalanok.

A katonaság és a polgárság közt mindig lesz távolság, mert hiszen ez csak világos, különbség vagyon köztük. A katonaság nem finác, se nem tüzoltó és büszkén csörteti a kardját. A francia katonaság is, no meg a német is. De hát ezért még nem muszáj a katonákra haragudni. Minálunk, Magyarországon, általában az a szokás, hogy folyvást titkos ellenségünknek tekintik a katonát, holott nem az.

Bele kell majd szoknunk abba az állapotba, hogy a katonát megbecsüljük. Viszont a katonaság is becsüljön meg minket, akik, bárha csak „civiliek” vagyunk, szintén bírnak egynémely dolgokkal büszkélkedni.

SPORT.

Az aradi országos tornaünnep.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

A folyó évi pünkösdi ünnepek alatt Aradon tartandó VII. szövetségi országos tornaünnepély rendező-bizottsága végleg megalakulván, az egyes bizottságokat a tornaegyesület tájékozás véget közli:

Műszaki bizottság. Elnök: Virágh Lajos, helyettes elnök: Nachtnébel Odón, jegyzők: Matuk Márton és Nagy Sándor, bizottsági tagok: Bély Mihály, Csepregy Mihály, Fényes Iván dr., Fränkel Ottó, Herling Gyula, Iszer Károly, Jász Géza, Jancsovics Ferenc, Kotsis Lajos, Maurer János, Palotay Antal, Reiniger Samu, Steiner József, Szántay Lajos, Szöke I. Imre, Szunyogh László, Tüdös Béla, Probst Mihály.

Pénzügyi bizottság. Elnök: Heinrich Sándor, jegyző: Kórmives József, a bizottság tagjai: Arjoca Vazul, Apor Gyula, Fényes Iván dr., Kell Lajos, Laczay Endre, Lamzer János, Natland Bernát, V. Neuman Dániel, Ottenberg Tivadar, Pichler János, Ring Géza, Szántó Mihály, Szilárd Győző, Reiber Emil.

Zászlófelavatási bizottság. Elnök: Péterffy Antal, jegyzők: Darányi János és Sándor Arthur, a bizottság tagjai: Andrányi Károly, Almay Olivér, Blaskovich Ernő, ifj. Kintzig János, Kristyóry János, Kovács Vince, Nagy Sándor, ifj. Neuman Adolf, Neuman Samu, Pókász Imre, Purgly László, Reinhardt Kálmán, Schmith János dr., Sarlot Domokos, Steiner József, Steinitzer Pál dr., Sorbán János, Tedeschi Viktor, Urbán Péter, Varjassy Lajos, Wadowsky Gusztáv, Weisz Sándor.

+ **Ünnep a sporttelepen.** Holnap, vasárnap délután 8 órakor tartja első házi atletikai viadalát az *Aradi Atletikai Klub* Török Gábor-utoai sporttelepen, megnyitójául a nyári atletikai életnek. A verseny programja a következő: 1. 100 yardos síkfutás. 2. Magasugrás. 3. Nyújtó szertorna. 4. Távugrás. 5. Rudugrás. 6. Diszkoszvetés. 7. 220 yardos síkfutás. 8. Súlydobás. 9. Korlát szertorna. 10. Egynegyed angol (409,5 méter) mérföldes síkfutás. Belépő díj a sporttelepre 40 fillér személyenként, mely a a tribünre is érvényes. Tagok belépő díjat nem fizetnek.

+ **Felhívás a tornaegyesület tagjaihoz.** Az Aradon tartandó VIII. szövetségi országos tornaünnepélyben részt vevő s a kibocsajtott felszólító ívet aláírt tornaegyesületi tag urakat tisztelettel felkérem, hogy a csapatbeosztás, személyes és csapatversenyek, a gulák és a játék begyakorlása végett a tornaórákra ezentul pontosan megjelenni sziveskedjenek, nehogy a rendező és házi tornaegyesület háttérbe kerüljön a többi egyletekkel szemben. Nagy Sándor titkár-művezető.

A hegyaljai motoros.

(A pénzügyi-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

A hegyaljai motoros ügye ma a város pénzügyi bizottságát foglalkoztatta. Helyesebben mondva a pénzügyi bizottság foglalkoztatta saját magát. Az egész ülés, két órai vitatkozás akörül forgott, hogy a hegyaljai motoros derék, gyönyörű, nagyszerű intézmény, annak mindent meg kell adni, a mit kér. Ötvenezer korona? Meg kell adni. Egy kis ingyen hely a sinlefeletet:re? Megadjuk! És így tovább.

És ezek a nagyszerű „Megadjuk!” jelenségek, a melyeknél az egész bizottság felállott, mint egy ember, csupán azért nem végződtek azzal a harmonikus akkorddal, hogy az engedményesek leborultak volna a nemzet nagysága előtt, mivel közben a pénzügyi bizottság olyan dolgokat is tárgyalt, amelyek esetleg tartozhatnak a lovató, vagy az ujoncpuható bizottság elé, de a pénzügyi bizottság elé nem.

Ezen az ülésen mindent észrevettek, csak azt nem, hogy a városnak tetemes vesztesége lesz a köveztvám nagyarányú csökkenése miatt, a melyet évi négyezer korona nem fog pótolni. De ha ez a négyezer korona pótolná is a köveztvámot, hol marad akkor a város által befektetendő ötvenezer korona kamatozása? Azok a bizottsági tagok, a kik a pénzügyi bizottság multkori ülésén a motoros ellen harcoltak, ma elragadtatásukban nem vették észre ezt az apróságot. Nem vették észre azt sem, hogy a multkori ülésen már konkrét javaslatot hoztak, hogy részvényt csak úgy jegyeznek, ha ugyanolyan értékű elsőbbségi részvényt is kapnak, mert csak így látták kellőleg megóvva a város érdekeit. De hát változnak az idők, változnak az emberek...

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Institoris Kálmán polgármester megnyitja az ülést. **Szathmáry János** napirend előtt kér szót. Kénytelen felszólalni, mert egyéni reputációja megkívánja, hogy reflektáljon egyik helyi lapnak az ő személyét érintő támadására. Az illető lap azt írta, hogy a csanádi vasutak érdekszövetkezetéhez tartozó két közlekedésügyi bizottsági tag, tudniillik ő és egy másik társa, a csanádi vasutak érdekeit védtek a várossal szemben. Ezt ő a leghatározottabban, mint rosszakaratu vádaskodást kénytelen visszautasítani. Azt hiszi, hogy őt eddigi szereplése után senki nem tartja annak az embernek, de nincs is joga annak tartani, aki érdekszövetkezeteket pártol. Ot tisztán a város érdeke vezet.

Institoris Kálmán: Természetesnek találja, ha a közügyekben mindenki leplezetlenül és szabadon nyilvánítja a nézeteit, és nem tartja helyesnek, ha ebben ilyen eszközökkel akarják az illetőt meggátolni. Egyetlen városatyáról sem teszi fel, hogy a város érdekeivel szemben magánérdekeket istápoljon.

Ezután áttértek a napirendre. **Varjassy Lajos** helyettes polgármester referálta az ügy összes előzményeit, a közlekedésügyi bizottság tegnapi határozatát, és a tegnapi számunkban részletesen ismertetett új kérvényt, melyet az engedményesek benyújtottak. (A referálást **Lócs Rezső** tanácsnok azért adta át **Varjassy Lajos**nak, mert ő, mint érdekelt fél, nem akart a vitában résztvenni.)

Szathmáry János: A közlekedésügyi bizottság tegnapi határozata után ő is hozzájárul ahoz, hogy a város ötvenezer korona értékű törzsrészvényt jegyezzen. Az elsőbbségi részvényekről lemond, mert épenséggel nem tartja olyan előnyösnek, hogy 80 koronát fizeszenek egy elsőbbségi részvényért. Mindenesetre szükségesnek tartja, amit már a közlekedésügyi bizottságban is hangoztatott, hogy tudniillik az átengedendő területekért az ur jog elismeréseként fizeszen a társulat bármely összeget, akár 500, akár ötven koronát. (Helyeslés.)

Ottenberg Tivadar: Nagy örömmel látja, hogy ez a fontos kérdés végre dűlőre jut. Meg van győződve róla, hogy a motoros számtalan előnyt fog hozni a városnak. Azt is pártolja, hogy a város 25,000 korona elsőbbségi részvényt vegyen. A tulajdonjog elismerése céljából pártolja a Szathmáry indítványát, hogy ez által pregnánsan nyilvánuljon a város tulajdonjoga.

Ring Géza: Hozzájárul a Szathmáry indítványához, de szeretné azt kikötöni, hogy amennyiben a részvényekért fizetendő ötvenezer koronát az engedményesektől venné fel a város ötven évi ötszázalékos annuitás törlesztésre, abban az esetben mondják ki azt, hogy az annuitást csak úgy fizetik, ha a társulat is megfelelő annak a kötelezettségének, hogy az évi 4000 korona köveztvámot rendszeresen fizeti. Így lehet csak megóvnunk magunkat attól, hogy a társulattal szemben ne legyünk teljesen kiszolgáltatva, mert hiszen mi egyszerre megfizetjük az 50,000 koronát, és semmi biztosítékunk nincs, hogy meg fog-e a társulat is felelni a kötelezettségeinek?

Varjassy Lajos: Ő körülbelül ugyanezt akarta proponálni, azonban olyan formában, hogy amennyiben egy másik intézetre menne át időközben a vasut tulajdonjoga, akkor köteles legyen a vállalat a város hozzájárulását kikérni, nehogy az új tulajdonos a kötelezettségei teljesítése tekintetében akadályokat támasszon.

Ottenberg Tivadar: **Varjassy** indítványát helyesnek találja, de a Ringét nem, mert nincs semmi nexus az annuitás és a négyezer korona között.

Fényes Dezső: Hozzájárul az 50,000 korona megszavazásához. Ecseteli a motoros előnyeit és hosszasan beszél a motoros által elérendő hasznokról. Kikötne azonban, hogy ha a közérdek kívánna azt, hogy a sinek a város fejlődése következtében máshová helyeztessenek át, ezt a vállalat köteles legyen megtenni. Ilyen pont van a lovasuti szerződésben is. Azonkívül célszerűnek, sőt szükségesnek tartaná, hogy ha a városi megállóhelyeket előre megállapítanak. Ő proponálja annak a határozati kimondását, hogy a radnai-uton, a Mros-utca előtt, a Városház előtt, a Petőfi- és Eötvös utcákon állapítsák meg a megálló helyeket.

Institoris Kálmán: Indítványozza, hogy ezt

ne most, hanem a szerződés végleges megkötésekor állapítsák meg a megállóhelyeket. (Helyeslés.)

Deutsch Bernát felszólalása után Varjassy Lajos ecseteli a motoros előnyeit. Az elsőbbségi részvények megvételét ő is mellőzné. Fényes indítványát odamódosítja, hogy a város tartsa fel a jogot, hogy a bejárás alkalmával a város állapíthassa meg a megállóhelyeket. Elfogadja Szathmáry indítványát is. Az uralom elismerését biztosító összeget 200 korona évi összegben állapítaná meg.

Szathmáry János felvilágosítja a bizottságot a közúti és a helyi érdekű vasút közötti különbségről, mert a felszólalásokból látja, hogy etekintetben nagy a konfuzió.

Kneffel Lajos felszólalása után, melyben hosszasan ecseteli a motoros előnyeit, Institoris Kálmán felteszi szavazásra a kérdést. A szavazás közben, a kérdések feltétele után még mintegy tíz-tizenkét felszólalás és tömörkedés vitatkozás történt, amelyben minden bizottsági tag részt vett. Végül kimondták, hogy:

1. Javasolják a közgyűlésnek az 50,000 korona értékű törzsrészvény megszavazását. 2. Az ötvenezer koronát az engedményesektől veszik kölcsön 50 évi 5 százalékos annuitás törlesztésre. 3. Az elsőbbségi részvényekre nézve jogfentartással élnek addig, amíg a vasút építése megkezdődik. 4. A Ring Géza indítványát elvetik. 5. Kimondják, hogy kövezetvám kártalanítás címen köteles a vállalat minden bejövő személy után 2 fillért, de legalább is évi 4000 koronát fizetni a város kövezetvám alapjának, még pedig olyképp, hogy a 4000 korona 12 havi részletben fizetendő be, a többitől pedig köteles a társulat évente egyszer beszámolni. Ecéből a városnak joga van a társulat könyveibe bármikor betekinteni. Ezzel az ülés véget ért.

Jelen voltak: Angel István, Bund Henrik, Deutsch Bernát, Fényes Dezső, Gebhart István, Herzl Bernát, Institoris Kálmán, Lengyel Manó, Kneffel Lajos, Kohn S. N., Mayer Miksa, Ottenberg Tivadar, Ring Géza, Szathmáry János, Varjassy Lajos.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A tavasz, operette. Este: A takarodó, dráma. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: A takarodó, dráma. (Páros bérlet.)
Kedd: Niniss, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Vöröstalár, dráma. Markovics Margit felléptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Válgunk el, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Kis szökevény, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)

* Az új drámai hősnő. Az aradi Nemzeti Színház új drámai hősnője Markovics Margit, akit Zilahy Gyula igazgató T. Hadrik Anna helyébe szerződtetett április 1-től kezdve, a jövő hét szerdáján lép fel először az aradi színpadon Brieux *Vörös talár* című drámájában, Markovics Margit elsőrangú, intelligens színésznő, aki mindig kiváló társulatoknál működött. Nagy, jelentős sikerekre tekinthet vissza. Bemutatkozása elé nagy várakozással néznek.

* Ünneplő előadások. Holnap délután a multikori nagy sikerre való tekintettel ismét a *Tavasz* című operett kerül színre, Anna szerepében Felhő Rózsival. Este Beyerlein szenzációs drámáját a *Takarodó* adják.

* Aradi művészek hangversenye. Ifj. Vas Sándor zongoraművész, Unger Mór tnr. hegedűművész, Kovács Sándor a m. kir. Opera tagja gordonka művész közreműködése mellett április hó 10-én, a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyt rendez a már közölt műsorról. Helyárak: Kőrszék 4 kor., zártszék 8 kor., állóhely 2 kor. Kezdeté délután 5 órakor. Jegyek válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, és este a pénztárnál.

* Kaszab Géza: Két isten. Kaszab Géza munkatársunk ezúton is tudatja azokkal, akik könyvére előfizettek, hogy a könyv expedálása már hétfőn megkezdődik és legkésőbb szerdáig minden előfizetőnek kezében lesz a verskötet.

* Színlapok az ókorban. A római és görög színházak színlapjairól érdekes cikket közöl a *Színház* e heti száma. Tizenhét gyönyörű kép és a színházi eseményekről szóló beszámoló tarthat érdeklődésre számot Jules Claretie a színészek egotizmusáról mond el egyet mást. Érdekes Pálmái Iliának legutóbbi képe. Vidor Pál és Mader Raul karikatúrái. Ezekon kívül közli a „Színház” Werner Gyula dr., Oliszka Vanda, Szomori Miklós, Baracsay Rózi, K. Hegyesy Mari, Ráthonyi Ákos, Rédey Szidi arcképeit stb. A Színház egyes számanak ára 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII. Baross-utca 59.

Károlyi Tibor gróf temetése.

(A miniszterelnök Mácsán.)

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, április 9.

Ma délből, szép tavaszi verőfényben helyezték örök nyugalomra a Károlyi-család elhunyt sénéiorát, Károlyi Tibor gróf volt főrendiházi elnököt, a magyar közélet egyik legkimagaslóbb alakját.

A népszerűség, a tisztelet és a becsülés, mely az elhunyt főrendet életében környezte, inpozáns módon nyilvánult meg temetése alkalmával. Messze vidékről se-reglettek össze barátai és tisztelői a mácsai parkban, hogy jelen legyenek a gyászos aktusnál.

A főúri világ, mely Károlyi Tibor grófból egyik legrokonszenvesebb képviselőjét vesztette el, továbbá *Aradvármegye* törvényhatósága, melynek az elhunyt szintén tagja volt, igen nagy számban képviseltette magát a mai temetésnél. Mindazok, akik Károlyi Tibor gróftól ismerték, igaz szívből megsiratták benne a vérbeli magyar mágnást, azt a magyar főurat, melyre a magyar nemzet mindenkor büszke volt. A születés és az ész arisztokráciája egyaránt szomorú szívvel hagyta ott a mácsai angol kertet, a hol immár csendeszen alszik a magyar politikai élet egyik kimagasló bajnoka. Megsíratták, mert Károlyi Tibor, amilyen töröl metszett arisztokrata volt születésére, ép oly arisztokrata volt szívére és eszére nézve is.

A család fájdalmát elsőnek sietett enyhíteni a maga részvételével Tisza István gróf miniszterelnök, aki egész családjával megjelent nagybátyjának temetésén.

A temetés lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

Ravatal a parkban.

Károlyi Tibor gróf holttestét Abbáziából a kurticsi vasuti állomásra egy fiúval temetési vállalat szállította. A holttestet az este érkező gyorsvonathoz csatolt külön kocsit hozta Kurticsra. A külön kocsi a holttesttel együtt az elmúlt éjjel künn maradt a vasuti síneken. Csak Károly aradi temetkezési vállalkozó, aki az egész temetést rendezte, hat emberével őrizte a koporsót. A holttest Kurticsig bármás koporsóban érkezett. Ma reggel Borsos Béla dr. aradi járási orvos jelenlétében aztán a legfelső, fából készült koporsót lefejtették és megvizsgálták a tömör, nehéz ércből készült koporsót, melyen belül még egy másik, kisebb érckoporsó zárta magába a bebalzsamozott holttestet.

A család tagjai, kik a koporsóval együtt érkeztek Kurticsra, az állomásról hazahajtottak a mácsai kastélyba. Ekkor már sűrűn érkeztek úgy Arad, mint Csaba felől a család rokonai, kik az éjt a kastélyban töltötték el.

Ma hajnalban díszes gyászkocsi szállította a holttestet a mácsai parkba. A koporsó elszállításánál személyesen ügyeltek fel az elhunyt fia: Károlyi Gyula, Imre és Antal grófok, továbbá az elhunyt öccse Károlyi István gróf és ennek fia: György gróf, nagykárolyi orsz. képviselő. A koporsót, Kurtics községet megkerülve, a határon átvitték a mácsai angol kertbe.

Ennek a gyönyörű parknak a délkeleti részén van a Károlyi-család sírkertje egy renaissance-stílusú kápolnával a közepén. Ennek a kápolnának a szuterén részében nyugszik Károlyi Tibor grófnak pár év előtt elhunyt neje, Degenfeld Emma grófnő.

A kápolnához vezető hosszú utak fekete drapériával voltak fedve, a kápolna előtti teret pedig szelvényben hosszában szintén fekete drapéria borította. Ennek a térnek a közepén, közvetlenül a sírkertet övező vasrács kerítés ajtaja előtt volt felállítva a remekül díszített ravatal.

Magát a kastélyt, dacára a szokatlan sok vendégnek, végtelen csend borította. Semmi sem jelezte a családot ért nagy csapást, csupán a kert zig-zugos útjain végigfutó, kanyarodó drapériák mutatták, hogy gyász borítja a kastély lakóit. Feketeruhás, komoly arcú emberek jártak-keltek a nagy kiterjedésű és most zöldelő angol parkban, a cselédség némán járt-kelt dolga után ide s tova s csupán Károlyi György gróf magas, délcég alakja és a fiatal Antal gróf érdekes szép arca keltettek figyelmet azok előtt, akik csupa kíváncsiságból loptak be a gyászszertartás színhelyére.

A miniszterelnök Mácsán.

Tisza István gróf miniszterelnök tudvalevőleg közelebbi rokoni kötelékben áll a Károlyi grófi családdal. A miniszterelnök anyja és az elhunyt Károlyi Tibor gróf neje nővérek voltak. Mindketten a Degenfeld grófi család sarjai.

A miniszterelnök egész családjával, nejevel: Tisza Ilona grófnővel és fiaival: Lajos és István gróffal, továbbá öccsével, Tisza Kálmán gróffal szintén lejött Gesztről a temetésre. Még a tegnapi nap folyamán az aradi máv. üzletvezetőségétől egy külön szalonkocsit rendelt magának Gesztre. Ma reggel aztán hozzákapcsoltatta kocsiját a szeged-nagyvárad-i vonalon közlekedő személyvonathoz és Csabára érve átkapcsoltatta a déli tizenkét órakor Aradra érkező gyorsvonathoz.

Itt ismét feltűnt, hogy Tisza István mint neveli fiait. Nincs azokban egy vonása sem a gögnök. Olyan polgári ruházatu és szerény modoru fiatal emberek, mint többi iskolatársaik voltak, akikkel együtt koptatták a debreceni gimnázium padjait. A fiatalabbnak, István grófnak ma is a második kocsiosztályban kellett megtennie az utat Gesztről Kurticsra. A miniszterelnök ugyan szalonkocsiban utazott, de már a fia a második osztályban. Csabán aztán, mikor a miniszterelnök családjára várta a gyorsvonatot, a fiatal István gróf bement a második osztályú váróterembe. A miniszterelnök ekkor beszélni óhajtott a fiúval s mint-hogy a fiú a másodosztályú jeggyel az első osztályú váróterembe be nem mehetett, a miniszterelnök ment át fiához és ott hosszasan diskurálgatott vele.

A gyorsvonat, mely a miniszterelnököt és a főrendiház küldöttségét hozta, fél-tizenkettőkor érkezett meg a kurticsi állomásra. A peronon Várdahelyi Béla főrendiházi tag csatlakozott a főrendiház küldöttségéhez és ez után hosszú kocsisorban indultak meg a főrendek a mácsai kastélyba. Ideérve, a miniszterelnök családjával nyomban felkereste a kastélyban időző Károlyi grófi családot és újból személye-

szült *Dugóúszó* című alkalmi lapot, amely élénk derűtséget keltett sikerült tréfás tartalmával. Az estély belenyúlt a késő éjjeli órákba, amikor is a társaság az emelkedettek nevezett hangulat igénybevételével oszlott szét.

(=) Az aradi márciusi ifjak Kossuth Lajosnak Aradon emelendő szobra javára április hó 17-én, vasárnap este, a városligeti vendéglő összes termeiben a Kossuth asztaltársaság védnöksége alatt táncdal egybekötött ünnepi estélyt rendeznek. Belépti díj: személynegy 80 fillér, karzati jegy 40 fillér.

(=) Az aradi iparos ifjak önkéntes egyesülete április hó 24-én a városligeti vendéglő nagytermében műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat rendez. Színpadra kerül a *Vörös sapka* népszínmű.

(=) A pankotai magániskola az aradi állami tanítóképző-intézet néhány növendékének közreműködésével a napokban jól sikerült hangversenyt és utána táncmulatságot rendezett. A táncban a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Dr. Abonyi Henrikné, Aknai Andorné (Világos), Arnold Józsefné, Albics Jánosné, Barna Lajosné, Binkics Miklósné, Bod Józsefné, Duffek Jánosné, Duffek Kálmánné, özv. Frankó Demeterné, özv. Donnavell Jánosné, Fegyverneki Andorné (Világos), Földvári Gyuláné, Gombos Antalné, Gálló Jánosné, Iványi Mórné (Zaránd), Jank Jánosné, Jakabovics Jánosné, Kocsa Károlyné, Kaufman Ignácné, Kovács Józsefné, Kristóffy Istvánné, Kalkó Károlyné, Lusánszky Danielné (Zaránd), Müller Károlyné (Temesvár), Martinovics Mihályné, Milhoffer József, Nagy Sándorné, Novák Kornélné (Világos), dr. Neuman Mihályné (Világos), özv. Nagy Imréné, Pavlovits Konstantinné, Pavlovits Ignácné, özv. Pasztercsák Jánosné (Szentanna), Possevit Gusztávné, Pokorny Bertá, özv. Petrikovics Gézáné, Rajka Józsefné, Slerdült Sándorné, Sepsi Sándorné, Sütő Györgyné (F.-Győrös), Stiegelmaier Károlyné, Stolec Károlyné, Schauer Ignácné, Schmidt Józsefné, Schvartz Gézáné (Zaránd), Szabó Gyuláné, Szabó Ferencné, Szakáll Józsefné, Szokusan Gyuláné, Szundi Aurélné (Györök), Takács Lajosné, özv. Tóth Jakabné, dr. Werner Miklósné, Végh Mihályné, Véner Péterné, Weisz Józsefné.

Leányok: Bárány Dithfurth Emsi és Oszi (Zaránd), Holdstein Irén (Zaránd), Fegyverneki Mariska (Világos), Franco Anna, Irányi Mariska (Zaránd), Nagy Katinka, Nagy Irénke, Nagy Etelka, Nagy Mariska, Négyesi Mariska, Mártonovics Ilonka, Marksteiner Borbála, Milhoffer nővérek (Kis-Jenő), Pavlovits Deszákka, Pavlovits Flórika, Pasztercsák Ilonka (Szentanna), Palkovits Erzsike, Petenkoffer Mariska, Sütő Rózika (F.-Győrös), Stiegelmaier Róza, Steiner Lujzika, Stolec Irma, Szakáll Margit, Schauer Mariska, Takács Irén, Viener Katica, Viener Juliska, Weisz Ilonka.

Öngyilkos kereskedősegéd.

(Az életunt fogadott fia.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

Fiatalon, ugyszólván még érellel ésszel, dobta el magát az élet-t ma egy kereskedősegéd. Az életunt fiatalember Rácz Mártonnak, a *fakerti* körjegyzőnek a fogadott fia. Ezelőtt Engel Dezsőnek hívták, mióta Rácz saját fiának fogadta, az adoptáló nevét viselte.

Öngyilkosságának az oka mindeztől kezdve kideríthető nem volt. Valószínűleg valami régi bubánata vihette sirba a fiut, mert már egyszer régebben, Aradon is követett el öngyilkossági kísérletet.

Az életunt kereskedősegéd Aradon, a Reich E. cég színházépületben levő irodájában volt alkalmazva. Mindössze tizenhat éves volt s igen fiatal, kezdő segéd volt, akit az életben igen jól lehetett használni. Főnökei teljes megelégedésére végezte munkáját.

Utóbbi időben egy hosszas lefolyású lábfájás kínozta erősen. Nemrég aztán hazament örökbefogadó szüleihez és pihent. Gyógyította a lábfájását.

Egészen váratlanul és hirtelenül követte el ma az öngyilkosságot. Egy *Gál* nevű irnoktól elsente revolverét és azzal belelőtt a mellébe. A golyó átfurta a tüdőt, úgy hogy *nyomban beállott a halál.*

Rácz Márton, aki az öngyilkosságnak a motívumát még távolról sem sejtí, kétségbeesve jött be Aradra és kérte az ügyészséget, hogy indítsanak valami vizsgálatot.

Az öngyilkos semmiféle levelet vagy irást, melylyel öngyilkosságát megmagyarázná, nem hagyott hátra.

A mácsai vértanú-sírok.

(Egy budapesti panasz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 9.

A mácsai kastély parkjában nyugvó két aradi vértanú-sírnak elhagyatott, gondozatlan voltáról ír ma egy fővárosi újság.

Amíg gróf *Károlyi* Tibort élőhalottá nem tette a gyógyíthatatlan kór, — írja — addig a két nagy vértanúnak *Damjanich* János és *Lahner* György tábornokoknak közös sírját rendezesen gondozták a gróf mácsai birtokán. *Csernovics* Péter, az utolsó temesi gróf, hozatta ide a kivégzett vértanúk tetemét ládába zárva s az óriás termetű *Damjanich* lábait össze kellett darabolni, hogy a ládába beférhessen. A kivégzés éjjelén vitette mácsai birtokára a temesi gróf, aki a közeli rokonságban volt *Damjanich* özvegyével, sőt *Damjanich* családjával is, mert a hős tábornok nagyanyja szintén *Csernovics* leány volt. A vértanú özvegye minden évben meg szokta látogatni férje sírját, amelyet gróf *Károlyi* Ella rácskerítéssel látott el s márványobeliszket állított a hősök hamvai fölé.

Az említett lap szerint tavaly is eljött ide a nagyasszony öcsésével, *Csernovics* Diodor aradi kincstári jószágigazgatóval, de nagy meglepetésükre nem találta meg a sírt. Öcsése fölment a grófi kastélyba, ahonnan aztán ama hírre, hogy *Damjanich* özvegye van itt, egy szolga lélekszakadva futott le karján az özvegy által küldött koszorúval s ő mutatta meg a nagyasszonynak a vértanúk sírját. *Damjanich* nének elszorult a szíve. A vértanúk sírja egészen be volt roskadva s a márványobeliszkek helyett kis kőkereszt volt felette, a rácskerítés összeöredezve, félig kidőlve, szóval a legnagyobb elhagyatottságban találta a vértanúk sírját, mintha csak ez is jelképezni akarta volna a grófi család szomorú végzetét.

Végtelen, szomorú, jegyzel meg végül az újságközlemény, hogy ennyire elhanyagolják e két nagy vértanú sírját, de hisszük, hogy Arad város közönsége nem fogja ezt tovább tűrni s gondja lesz rá *Damjanich* születésének századik évfordulóján, hogy akik hazájukért haltak, azoknak drága hamvai el ne tűnjenek, össze ne vegyüljenek a föld porával s fel fogja tisztítani mielőbb a vértanúk közös besüppedt sírhalmát.

Hát ebben a hírben meglehetősen sok túlzás foglaltatik. Olyanoktól, akik ma, a *Károlyi*-temetés alkalmából Mácsán voltak, hallottuk, hogy a sír nincs ily elhagyatott állapotban. Es ha csakugyan, a sírok külseje talán nem felel meg a tartozó kegyeletnek, akárki gondatlanságából történt is az: bizonyára nem lesz szükség Arad városának intézkedése, s a kastély hazafiságukról, kegyeletlen érzésükről ismert urai még a századik évforduló előtt gondoskodnak arról, hogy az oda zárandókló magyarok ne találják ezt elhagyatott állapotban.

HIREK.

Arad Kossuth-szobra.

— Buzdítás újabb adakozásra. —

Arad, április 9.

Valányszor szó kerül az aradi Kossuth-szoborról bármilyen rendű és rangú társaságban, ahol egy-egy aggályoskodó a már meglevő alpból ohajtáná a szobrot létesíteni, rendszeresen ezzel az állandó kifejezéssel toroklják le:

— Arad történelmi multjához mértien megfelelő szobrot a rendezésre álló összegből nem lehet emelni!

Mindenesetre nagy és nevezetes mondat és minden szavában igaz. Érti mindenki, hogy Arad egy véres, de dicsőséges mult központja, ahol az emelendő Kossuth-szobor nemcsak egyszerű emlékmű lesz, a tisztelet és a hódolat kifejezése a szabadság eszméjének lánglelkű bajnoka iránt, de a soha ki nem alvó hazaszeretet, a szabad és felvilágosult eszmék érc felkiáltó jele is kell, hogy legyen.

És bár lelkében mindenki megvan győződve a tételtől, a társadalom mégis egykedvűen, közönyösen nézi a szobor-bizottság verejtékes munkáját, amely jóformán fillért-fillér mellé gyűjtve elérte ma már azt, hogy tőkével rendelkezik, mely a négy év előtt felvetett eszme jogosultságát igazolja.

De, bár az eddig befolyt adományok is hála kötelezik a szobor-bizottság előharcosait, a társadalom a maga egészében még mindig idegen az eszme iránt. A közélet heves férfiai, akik minden más alkalommal előljárnak, ez ügy érdekében nem jelentkeznek. Pedig a kiknek gondviselés az anyagi javak mellé szívet is adott, azoknak mese-egyszerű volna rövidesen megoldani e, szinte kínosan hosszán vajudó ügyet.

Legközelebb pontos számadatokkal fogok felvilágosítást adni a szobor-alap jelenlegi állásáról.

—ly.

— A magyar bor érdekében. *Budapestről* táviratozza tudósítónk: A magyar borkezeskedők és bortermelők országos szövetsége ma délután rendkívüli választmányi ülést tartott, melyen az *olasz borvám kérdését* tárgyalta. A választmány igen erélyes határozatban jelentette ki, hogy az olasz bornak adandó bármilyen kedvezmény a magyar bortermelést gyökereiben támadja meg. Magyar borászati körökben nem hiszik, hogy a magyar kormány sikeresen fog bortermelésünk érdekeit megvédeni.

— A görögkeletiek husvétja. A görögkeleti vallás hívei tudvalevőleg a *Julián-féle* naptár szerint számítják az időt és így az ő husvétli ünnepeik egy héttel később következnek az időn, mint a római egyház husvétja. A görögkeletiek ma tartották meg nagyszombatot; a husvétot pedig vasárnap, hétfőn és kedden, tehát egy nappal tovább ünnepeik, mint a római katolikusok. A föltámadási körmenet az óhitűeknél hagyományos fényvel folyt le hajnali három órakor; a háromnapos ünnep alatt istentiszteletek lesznek a görögkeleti templomban. Az aradi román templomban a holnapi nagy misén *Papp* I. János püspök fog pontifikálni. A szerb templomban az istentiszteletet *Zsupánszky* Sztanimir esperes tartja.

— A megújult tél. Arról adnak hírt a mai táviratok, hogy *Észak-összes déli vidékein valószínűleg tél uralkodik.* Innsbruckban tegnap óta folyton havazik, a hőmérséklet 4 fok. Brennerbádól azt jelentik, hogy ott a hó több lábnyi magas. Tobláz-ból szintén hóesést jelentenek,

St.-Antonban pedig valóságos hóvihár dühöng. Nálunk *Liptó-Szent-Miklós*on ujjalt meg legerősebben a tél. Az egész vidéket vastag hólepel borítja, a mezei munka teljesen megakadt.

— **Külgyminiszterek találkozása.** *Abbáziából* táviratozzák, hogy ma háromnegyed tíz órakor kürtjel hallatszott a Toguli hajóról, melyen az olasz külgyminiszter Velencéből érkezett. A parton állók látták, hogy *Tittoni* olasz külgyminiszter és *Avarna* herceg nagykövet a hajóról leszállott és csónakba ereszkedve a partra evezett. A csónak öt perc múlva kikötött és a parton állók barátságosan fogadták. *Tittoni* ötven éves, telt arcú, galambosz bajuszu és szakállu, barátságos modoru ember. A miniszter a közönség üdvözlését viszonzta és a *Flóra-villába* ment, ahol *Goluchovszky* gróf külgyminiszter várakozott reá. A miniszterek fél tizenkét óráig tanácskoztak. *Tittoni* ezután visszatért hajójára. Délután *Goluchovszky* viszonzta a látogatást. Berliából azt jelentik, hogy a két külgyminiszter találkozásának eszméje *Vilmos* császártól ered. — *Abbáziából* jelentik még, hogy az olasz külgyminisztert hozó hajóról egy hajótiszt beesett a tengerbe, de kimentették.

— **A macedón csendőrtiszteket kineveztek.** A macedón csendőrség szervezése iránt az osztrák-magyar hadsereg tagjai közt, mint tudjuk, igen nagy volt az érdeklődés. Sokan pályáztak, ezek közt az *aradi* helyőrség tisztjei közül is négyen, a nehéz, de szép jövővel kecsegtető állásokra. A kinevezések — mint nekünk táviratban jelentik — ma történtek meg, az *aradi* tisztek közül azonban nem neveztek ki egyet sem.

A *P. Lloyd* jelentése szerint az osztrák-magyar hadsereg következő tisztjeit nevezték ki macedón csendőrségi tisztekké: *Richter* Ferenc csász. és kir. 54-ik gyalogezredbeli őrnagy, *Wenkó-Krumecsek* Vencel 89-ik ezredbeli számfeletti százados (beosztva a bosnyák-hercegovinai csendőrséghez), *Schindler* Károly 56-ik ezredbeli főhadnagy, *Pawlas* István 50-ik ezredbeli főhadnagy és *Durlach* Hugó 41-ik ezredbeli számfeletti hadnagy (beosztva a bosnyák-hercegovinai csendőrséghez.) A kinevezett tisztek azt a parancsot kapták, hogy e hó 28-án jelentkezzenek Szalonikiban.

— **Istóczy** jelentkezik. Régtől hallgat az öreg mormogó, az ősi antiszemita. Nemcsak nevét nem hallottuk már, de írását se láttuk. Most újra zörget a kis idők nagy embere. Jelenti, hogy negyedszázados képviselősége alatt tartott beszédeit nyomatja ki és adja nyilvánosságra. A jelentésben meglehetősen elbizakodottsággal mondja el, hogy aki a múlt század történetét megírja, számolnia kell az ő működésével és eredményeivel. *Istóczy* Győző munkájának nagy lesz a kelendősége, mert ilyen fejezetek pompáznak benne: A Zsidóállam visszaállítása Palesztinában. Tisza Eszlár stb.

— **A városi rendőrök helyzete.** A városi tisztviselők fizetésrendezésének illetve, az ötöd-éves korpótlék kérdésének kapcsán a városi rendőrei is elhatározták, hogy helyzetük javítására lépéseket fognak tenni, mihelyt a városi tisztviselők fizetése rendezve lesz. A rendőrlégnység egyhavi bére összeviszva huszonkét forint. Ezenkívül csak ruházatot kapnak. A légnység kis létszáma, és az ennek folytán nehéz szolgálat jutalmazására azt fogják kérni, hogy valami csekély lakbérrel pótolják a fizetésüket.

— **Uj pénzügyi irodatiszt.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatóság-hoz *Nicora* Valér *aradi* pénzügyi kezelési gya-

kornokot pénzügyi irodatiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Ki lesz az olmtüzi érsek?** A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: Főpapi körökben nem tartják valószínűnek *Belopotocky* Kálmán nagyváradi kanonoknak olmtüzi érsekké való kinevezését mert az osztrák szokásjog szerint az olmtüzi érseket az olmtüzi káptalan választja meg és a választást a pápa csak megerősíteni szokta. Különben sem valószínű, hogy a 200 000 forintot jövedelmező érsekségre idegenre esnék a választás.

— **Motorosvasut megnyitás.** A Csaba, Rékés és Vésztő községeket összekötő legnagyobb 103 kilométer hosszú, alföldi első magyar gazdasági motorosvasutat pénteken nyitották meg. Az ünnepélyes bejárás megnyitáson megjelentek: *Ney* Fyrenc vasuti és hajózási főfelügyelő, a kereskedelmi miniszter részéről: *Sármezey* Endre vasuti igazgató, *Fábry* Sándor alispán, *Haviár* Lajos állami főmérnök, stb. A vasut Csaba és Vésztő közötti napi háromszori forgalomra szombattól kezdve át van adva a nyilvános használatnak. Békésen déiben banket volt.

— **Az urlovas halála.** *Benischkó* Ottó főhadnagy, az alagi versenyek tegnapi szomorú szenzációjának hőse, aki oly szerencsétlenül bukott le lovával, ma este meghalt a budai Vöröskereszt-kórházban, ahová a mentők szállították. *Benischkó* lova még legényember volt, a Krakóban állomásozó 12. számú dragonyos-ezred kötelékébe tartozott, de az utolsó időben a bécsi Reitlehrer-Institutba vezényelték. Az urlovaspályákon tavaly kezdett szerepelni és tizenkilenc lovaglás közül ötször győzött. Tegnapi szereplése szerencsétlenül kezdődött. A második futásban *Alabam*-at kellett volna lovagolnia, de a ló a startnál állva maradt, bár ezt a versenyt még könnyebben nyerte volna, mint az utolsót. A következő futásban aztán a saját lovát, *Ucalagon*-t ülte és 3800 métert befutván, éppen az utolsó gátnál bukott el győztesnek látszó lovával és többszörös csonttöréssel kívül súlyos agyrázkódást szenvedett. A szerencsétlen véget ért katonatiszt apja ma este megérkezett fia halálos ágyához, de már nem beszélhetett vele, mert a főhadnagy eszméletlenül volt. Nemsokára meg is halt.

— **Változás a vasuti tisztikarban.** Az Arad-csanádi vasutak igazgatósága *Bihary* Jenő battonyai állomásfőnököt Aradra a központba rendelte be; *Misiéth* Zoltán battonyai pénztárnokot pedig forgalmi tisztté előléptetve, szolgálatára a mezőhegyesi állomásra helyezte át.

— **A francia vallásháború.** A *rennesi* törvényszék — mint egy távirat hírül adja — kimondta, hogy *nem tesz eleget* a kormány azon rendeletének, mely a vallási jelvények és szent képek eltávolítását meghagyta.

— **Temes megye új levéltárnoka.** *Molnár* Viktor dr. főispán a *Jelinek* Miksa elhalálásával megüresedett temes megyei levéltárnoki állásra *Ostie* Andor kollégáinkat a „Délmagyarországi Közlöny” főmunkatársát, ennek helyébe pedig allevéltárnokká *Méray* Gábor temesvári lakost nevezte ki.

— **Az orosházi sztrájk.** *Orosházáról* táviratozzák: Alig ért véget a szobafestők sztrájkja, most az orosházi ács és kőműveslegények szüntették be a munkát. Mintegy 200—250 kőműves és ácsmunkás lépett ki a munkából és így az építkezések szünetelnek. A már megkezdett épületeknek sokat árt az éjszakánkénti esőzés. A munkások és munkaadók között a hatóság közbenjárásával folynak az egyezkedési tárgyalások. A mesterek a munkások részéről előterjesztett kívánalmak nagy részét már elfogadták, csak egy-két pontra nézve van a munkaadók és munkások között nézeteltérés. A *lakatosok*, *kazánkovácsok* és *gépezészek* szintén magasabb bért követelnek és kijelentették, hogy a cséplési munkálatokra

nem hajlandók az eddigi árszabály mellett szerződni. A tárgyalások a munkások és a cséplőgéptulajdonosok között hasonlóképen folynak de eddig eredménytelenül, mert a cséplőgéptulajdonosok a munkások kívánalmainak teljesítése előtt teljesen elzárkóznak és kijelentették, hogy a f. évi cséplési időre inkább nem vállalkoznak. A hatóság mindent elkövet, hogy a munkások és a munkaadók között az egyezség minél hamarabb létrejöjjön.

— **Halálozások** *Török* Zoltán muzikai birtokos hosszú és súlyos szenvedés után 52 éves korában meghalt. Az elhunyt neje, szül. *Szemes* Iona és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja. A megboldogultat f. hó 10-én délután 4 órakor temetik el a muzikai közsirkertben.

Klingenspöck Pál Aradon elhunyt. Temezé- sére a második kerületi jótékony fillér-asztaltársaság testületileg fog kivonulni.

— **Japánok a Balkánon.** *Belgrádból* táviratozzák: Tegnep japánok érkeztek Belgrádba és érintkezésbe léptek néhány komitációval, a kik a szerb népet iparkodnak háborúra hangolni. *Szerbia és a balkán egyébként is el van árasztva japán kémekkel.* A kormány szigorúan intézkedett, hogy a japánok minden lépését ellenőrizzék. Ideérkezett hír szerint a Bécsben, Grácban és Berlinben tanuló egyetemi hallgatók valamennyien a prágai cseh egyetemre iratkoztak be, nevezett egyetemek oroszellenes hangulata miatt.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi,** hogy dr. *Christián* Kálmán ügyvédet Gyoma székhellyel az ügyvédek lajs romába felvette.

— **Az aradi Kossuth szoborra** újabb a következő adományok folytak be: Szabadságakomán gyűjtettek 4170 korona, Baumgartner János borosbesei jegyző gyűjtése 8690 korona, Irsay Lajos zámí tanító gyűjtése 23 korona, Asztalos Sándor-társaság 20 korona, Rezik Albert gyűjtése 1252 korona, Blaskovics Antal 10 korona, Az ó mikalakai iparosok gyűjtése 10 korona, Mihályi Ferenc (perselygyűjtés) 980 korona, A felső kereskedelmi iskola gyűjtése 4 korona, A Landau-Moskovitz nász alkalmából 5 korona, Tedeschi Viktor 2 korona, Révész perselygyűjtése 196 korona, Brenner Vilmos perselygyűjtése 120 korona, Szalay Arnold dr. 1 korona, Boros János 1 korona, Polgári leányiskola IV. osztálya 1 korona, Hendi József 1 korona, Lübeck Herman 43 fillér.

— **A budapesti szerelmi dráma.** A dohányutcai szerelmi dráma szerencsétlen szereplőt ma délelőtt a törvényszék s rendőrség kiküldöttének jelenlétében felboncolták. A boncolás kiderítette, hogy a leányt ért lövések mind a hárma feltétlen halálos volt. A fiatalember szívet furta át a golyó. *Szilvassy* Flórikát, a szerencsétlen áldozatot a temetkezés emberei ma este kivitték a kerepesi-uti temető halottas házába, ahonnan holnap, vasárnap délután fél öt órakor temetik el. *Hate* Béla jegyzői irnoknak, a gyilkosnak temetése iránt ezidélgi családja nem intézkedett, s így valószínűleg a rákoskereszturi temetőben hantolják el.

— **Jégeső áprilisban.** Temesvári tudósítónk jelenti, hogy pénteken estefelé a hőmérséklet hirtelen leült s mintegy öt percig tartó rendkívül erős jégeső volt Temesvárott és környékén. Előbb csak apró jégdarabok estek, majd mogyoró nagyságúak s a földet vastag rétegben elborították.

— **A Braun és Kohn cég.** *Braun* Mór aradi gabona- és terménykereskedő üzleti körlevegében tudatja, hogy üzlettársa, néh. *Kohn* Zsigmond elhalálása folytán annak cégjegyzési jogosultsága megszűnővén az üzletet, mint annak egyedüli tulajdonosa, ezental is *Braun és Kohn* bejegyzett cég alatt fogja az összes jogok és kötelezettségek átvétele mellett folytatni.

— **A mit a hir suttog.** *Orosházáról* írják: Érdekes eset tartja izgalomban Orosháza közönségét. Múlt év október havában elhalt egy igen gazdag orosházi paraszt, *Horváth* Sándor. Már a temetés napján kezdtek suttozni, hogy nem halt el természetes halállal, hanem valószínűleg megmérgezték. A rokonok, mivel a zsiros örökségtől elestek, ismeretlen tettes ellen megtették a bűnvádi feljelentést. A kir. ügyészség elrendelte a nyomozást, a melyet

Feltűnés!

Az idényre

tavaszi és nyári czipőárunkban

óriási készleteket halmoztunk fel s ezért
rendkívül előnyös árakat léptettünk érvénybe.

Előnyáraink az idény folyamán:

Férfi czugos fekete bőr, erős	2.25	Női csattos czipő, elegáns ...	1.70	Női szürke vitorlavászon, fűzős czipő ...	— .90
„ fűzős, igen tartós ...	2.50	„ fekete bőr czugos czipő, tartós ...	2.20	Leányczipők fűzős, fekete és színes ...	1.60
„ „ I-a Box ...	4.—	„ I-a Boxbőr, igen elegáns	3.50	Gyermekczipő fűzős és gombos kiváló minőség, fekete és színes	— .80
„ „ szürke vitorla vászonból, fürdőre és sport czipőnek ...	1.—	„ fekete és színes bőrczipő, fűzős	2.75		
		„ zergebőr szalon s tánc czipő	1.30		

Legjobb, halaszthatatlan alkalom a bevásárlásra!

„TURUL” CZIPŐGYÁR R. T.

főraktára Aradon, Andrásy-tér, Minorita-palota, Deutsch Testvérek üzlete mellett.

Városi és megyei telefon 537. szám.

626

Hazai gyártmány!

KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK
osász. és klr.
udvari szállítók pezsgő pinozél
BUDAFOK.

2414

Férj az uram sem ellenni!

David Gyula, az első gyógyszerész használja. Széplő és más araszoltok ellen Eszéki pomádéja Aradon, K. 1. 20. 2. 20. mákos araszoltoknál erősebb hatású Pomádé eur. pat. szám 200000. K. 8. 2. 2. Aves. csatló fekete pont alakú műanyagok egyedi m. laasztója a Juv. anll. K. 1. 2. 2. Barmolyit eszem használata előtt csakis Ostergen különös porcsappan. oi K. 1. 2. 2. Örömet eszemek enléte hlylté az öszülőknek, próbát veg K. 8. 2. 2. 2. ANTEGRIN. H. áziállatok év- és gyógypora. Minden gon. dalkosás és b. érdezősködés nélkül, hogy mi volna. (ó, csakis An. tegrin! kell, a mlát bagyadlak, mind. Art beadni. E gysezi, adag alig körül 3 krajcárba, melyivel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvaszerképen és átvágygyejen. től hébe-korba adva bizalalokor is mindig már előre megrendelik, pol. dái 100 darab sertés bőrt a dögöt megazintatni 10-15-20 kilogramm szükségos. Egy teheros óta K. 2, mely előg 2 súlód megmen. idésre. Egy kilogramm ár K. 4. Két és fél kilogrammot tás egy. tésre csomagolásnál K. 10.22 f-ért már bér. mentve is küldöm. Öt kilogramm 20 K. helyes K. 10; de 10 kilogramm csak K. 20. Szepható posta v. vasúton utab. réstől küldve, csakis Dr. David Viktor.

2587

1868 óta forgalomban.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában főnyes sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, előszi kütegek, ugyezintén orr-rezesség, ótvár, fagydag, labirzadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátrányt 40 %-at és min. ten egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Fejtelt bőrbetegségeknek sikeres alkalmaztatik kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyöngy kátrányszappan az arcbőr tisztátalanságai eltávolítására, a gyermekeknek vszámányi lejtetőségei ellen fejtelt mulhalan bőrtisztító, mondo és fűrdőszappan mindennemű használattal szolgál. 6121

Berger-féle glicerín-kátrányszappan 25% glicerín-tartalommal és 50% olajjal. Ara mindem fajnak használatai magától együtt 35 kr. A gyógyárakban és hásonló üzletekben határozottan Berger-féle kátrány-szappant kérjen és figyeljen, hogy minden simta rajta legyen az itti látható véd. jegy és a G. Hell & Co. cégjelzés. Kitévelve dísz. oklevéllel Bécsben 1893-ban és arany éremmel a párisi világtállitáson 1900-ban. Oly egyének részére, kik a kátrányszappant nem tűrhetik, szintetén tisztított kátrányból előállítjuk az anthrasol-szappant, melyet mi Hell-féle anthrasol-szappan (fehér kátrány-szappan) elnevezés alatt hozunk forgalomba. Főjelzők a következők: 5-10% os anthrasol-szappan, anthrasol-borax-szappan, anthrasol-kénszappan, anthrasol-kénszappan, anthrasol-glicerín-toilette-szappan. Az anthrasol-szappanok orvosi kísérletek alapján kitévelőnek bizonyultak bőrkütegek és az arc tisztáltsági ellen. Ara darabonként 50 fillér. Kapható gyógyárakban és hasonló üzletekben.

G. Hell & Comp., Wisp, I., Stern, S. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerár, Budapest, Király-u., Thellmayer és Hilt, Ernyit-utca. Kiosztóiban Magyarország összes gyógyszerárakban.

Raktár Aradon: Gatorl Földes Kelemen és Rosnyay Mátyas gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 715

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának s koronától. Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően régevele. Régi fogsorok átalakítottatnak. Vidékiek 12 óra alatt kielégítettnek. Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtérítettik.

Fogorvosi intézet: LÖFLER EMIL. GROSSMANN S.

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 50. sz I. em. Royal-szállóval szemben.

Fogorvos: Fogtechnikai vezető: LÖFLER EMIL. GROSSMANN S.

Foghuzás érzéstelenítve. Tartós plombák. Rendel: d. n. 10-12 óra d. n. 8-7-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is. Morsékelt árak. Részletfizetésre is.

A természetes keserűvizek sorából magasan kiemelkedik a
Schmidthauer-féle

Igmándi keserűviz,

mely a **székrekedés** és azzal járó belső bajoknak u. m.: **étvágyhiány, gyomorfejfűvódás, aranyér, vérbőség** st. páratlan természetes gyógyítója.

Már fél pohárral reggelizés előtt használva teljesen fájdalom nélkül hat, a nélkül, hogy a szervezetet gyöngítené.

Főraktár Aradon: **G. Földes Kelemen** gyógyszerész, **Fejér Gyula, Dürer Kocsárd, Schwartz J., Karácsonyi A., Rothstein M., Daimel L., Guttmann S. és László Gy.** uraknál. Kapható mindenütt, úgy egész, mint a közönség kényelmére a 2-3-szori asználatra elegendő kis fél üveges töltésben is. Utasítás mellékelve.

Fél üveg 30 fillér.

Egész üveg 50 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy bécsi és külföldi bevásárlási utamról hazaérkeztem és a lelegegánsabb

tavaszi és nyári virág-, cheth és tülkalapok

a legnagyobb választékban kaphatók, melyek a legkényesebb igényeknek is megfelelnek.

Gyászkalapok mindig raktáron vannak.

Javításokat elfogadok.

Kalapdiszek fátolok és menyasszonyi koszorúk dúsz választéka.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri 726

Mademoiselle Serah

(Löwenberg S.)

Andrássy tér 20. sz.

BRÁZAY-féle

Sósborszesz

Fürdővizben és mosdáskor használjunk kellő mennyiségű Brázay-féle sósborszeszt; nagyon üdítőleg hat a testre, különösen pedig kellemesen a bőrre.

3305-8

A legszebb

Női ruhakelmék és blousok,
Costüm kelmék fekete és színes,
Ruha és blous selymek, zeffírek,
Cosmanosi cretton és battisztok,
Napernyők a legdivatosabb kivitelben

jutányos árban szerezhethők be

Singer Sándor áruházában

Arad, Andrássy-tér 20.

774

Vidékre mintákat bérmentve küldök.

Mindenkinek saját érdeke

aki a tavaszi idényre

divatos és izléses férfi-, fiu- vagy gyermekruhát akar vásárolni, az ne mulassza el az alkalmat és szerezzze be szükségletét

FRANK LEÓ

férfi-ruha áruházában Aradon, Andrássy-tér 9. sz.,

(az új minorita-templom átellenében), hol most az új idény beálltával dúsz választéku raktár áll a legolcsóbb és legszolidabb árak mellett a t. vevőközönség részére felhalmozva.

Mérték szerinti megrendelések a legújabb szövetekből és legdivatosabb kivitelben

saját műhelyemben készül, úgy, hogy a legkényesebb izlést is minden tekintetben kielégít.

Allandó nag raktár hazai és külföldi szövetekben.

769

Szolid elv!

Figyelmes kiszolgálás!

Olcsó árak!

Nyavalyatörés!

A nyavalyatörés, görcs és más idegcsál-
lapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és
bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógy-
szertár által Majna Frankfurt. 765

500 forintot fizetnek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nálatát mellett, üvegje **35 kr.** valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
örökösöl, (E. Winkler) **Wien,** 19/1
Sommer-gasse 1. — Kapható minden
gyógyszertárban. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan **Bartilla-főle** fogvizet. Hami-
sitványok feljelentői **161** díjaztatnak. 235

Legfinomabb

férfi kalapok.

Kizárólagos főraktár

a hazai legjobb gyártmányokon
kívül mint pld.:

Ladstätter P. és Fia Budapest
(Szalmakalap.)

Ita J. Henrick cs. és kir. udv.
szállító,

Pichler Antal Grác (Lodenka-
lap)

gyártmányai a legszolidabb ki-
szolgálás és szabott árak mel-
lett kaphatók nálam

Kutányi J.

Arad, Vörösmarty-utca 1.

Telephon 335. sz. 1159

Fényképkezdvezmény minden vevőnek!

ZIMMERMANN ÉS EISELE

norinbergi, díszmű-, férfi-divat és játék-áruház

ARADON, a „Zöld papagájhoz”.

Óriási választék

mindenfélé

gyermek- és sétakocsikban,

melyek a legfinomabb, legtartósabb és legcélszerűbb kiví-
telben vannak raktáron.

Onműködő és fapálczika-redők!

Tekegolyók és tekebábok!

1163

Kiváló tisztelettel ZIMMERMANN és EISELE.

Fényképkezdvezmény minden vevőnek!

4634/1904. P. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék az
Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utaknak Gutzjühr Mihály aradi
lakos elleni a m. kir. kereskedelem-
ügyi minister által 75748/1903. sz.
a. engedélyezett és az aradi 4317.
és 6924. sz. tjkvben foglalt egyes
ingatlanok egyes részére vonatko-
zó kisajátítási ügyében a kárta'a-
nitásnak bírói uton való megállá-
ptását az 1881. évi 41. t. c. értel-
mében elrendeli és az ez iránti
tárgyalások vezetésével Lehrman
Viktor kir. törvényszéki bírót
megbizzza.

A tárgyalások megkezdésére az
id. törv. 46 §. értelmében határ-
időül 1904. évi április hó 25-ének
d. u 3 óráját nevezett bíró helyi-
ségébe II emelet 113/a kitzúli és arra
az Aradi és csanádi Egyesült Vas-
utakat mint kisajátítót, Gutzjühr
Mihály aradi lakost mint kisajáti-
tást szenvedőt, továbbá a Magyar
Állam Vasutakat, melyek szintén
kisajátítási jog által érlekoitek a
Magyar Takarékpénztárak Köz-
ponti Jelzálogbankja részvénytár-
saságot, mely zálogjog által van
érdekelve, és Pénzes Ákos aradi
ügyvéd, mint az ismeretlen tar-
tózkodásu vagy távollevő érdekel-
tek részére ezennel kinevezett
ügygondnokot azzal a figyelmeztet-
tetéssel idézi meg, hogy elmar-
adásuk a kártalanítás feletti érdem-
leges határozathozást nem gáolja.

Aradon a kir. törvényszék, mint
polgári bíróságnak, 1904 évi ápr-
ilis hó 2 ik napján tartott ülésé-
ből.

1150

Dr. Pósz,
jegyző.

T. cz.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy széleskörű összeköttetésem révén azon hely-
zetben vagyok, hogy egy kisebb, mint nagyobb földbirtokokra mint városi bérházakra **4.3%**,
4.5%, **5%** kamatlábbal

15, 20, 25, 30, 40, 50 évi visszafizetésre

törlesztéses kölcsönt (amortizatoria) közvetitek, mely féléves részletekben fizatendő vissza; a rész-
letekben a tőke és kamat bennfoglaltatik.

Állandó összeköttetésben vagyok egy a vidéki nagyobb, mint az összes budapesti pénz-
intézetekkel és ennek révén módomban áll, hogy a kölcsönöket a legjutányosabban és rövid idő
alatt megszerezhessem s azokat gyorsan és **minden levonás nélkül kifizethessem.**

Előleges költségek nincsennek, egyezség szerinti díjazásom utólagos, a költséges bizony-
latok feleslegesek, csupán a hiteles telekkönyv és kataszteri birtokivre van szükség; bármely irányu
felvilágosítással készséggel szolgállok.

Egyben hivatkozással az általánosan tudvalevő dologra az utóbbi évek folyamán a tör-
lesztéses kölcsönök kamatlába jelentékenyen leszállott, különösen érdekükben áll a már ily régibb
kölcsönökkel terhelt ingatlanok tulajdonosainak, hogy régi és ma már drága kölcsönöket a jóval
olcsóbb új kölcsönrel cseréljék fel, annál inkább, minthogy eltekintve attól, hogy ezen kölcsön át-
vétel konvertálás utján teljesen bélyeg és illetékmentes, oly szembetűnő előnyökkel jár, hogy éven-
kinti fizetés megtakarítás bárkinél is jelentékeny számot tesz; megjegyzem, hogy ezen előnyöket
a hozzám forduló igen tisztelt ügyfeleknek **előzetesen minden költség nélkül szám-
szerűleg is beigazolom.**

Midőn nagybecsű figyelmét a fentire felkérem, egyben felhivom, hogy közvetitésemet szives-
kedjék szükség esetén igénybe venni s igen tisztelt Uraságod meggyőződni fog róla, hogy a gyorsan
megszerzett olcsó kölcsön által jelentékeny előnyök fognak igen tisztelt Uraságodra háramlani.

Kiváló tisztelettel

Herzog Sándor,

ARAD,

Weitzer János (Templom-utca) 15 ajtó 7.

5058—1904. kn. sz.

Hirdetmény.

Közírárré teszem, hogy újabb előfordult veszettségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. április hó 4 től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való el-látását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési ministerium által 40 000—1888. sz. alatti kiadott rendelet 188. § a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőr kapitányi hivatal mint I. sőfoku állategészségügyi hatóság-tól.

Aradon, 1904. évi ápr. 4 én.
Sarlót Domokos,
főkapitány.

1110—1904. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világsi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közlése teszi, hogy a Victoria takaré- és hitelintézet részvénytársaság aradi czég, úgy több más végrehajtató-nak, özv. Petrovits Milinovits Krisztina török-kánizsai lakos végrehaj-tást szenvedő elleni 1000 korona 213 kor. 1000 kor. és 200 korona, tőkekövetelések s járulékaik iránti végrehajtási ügyben a világsi kir. járásbíró-ság területén lévő, Arad megyében fekvő, 1) A magyarati 588 sz. tjkvben A f 1 sor (1892|b, 1898—1894) hrsz. sza. felvett tjkv-vel koinával ellátott, de adobizonylat szerint koina nélküli szőlő-re 140 korona továbbá, 2) A ma-gyarati 690 sz. tjkvben A f 1 sor 1892|a hr. sza. felvett szőlő-re 40 korona, továbbá 3) Ugyanezen sz. tjkvben A f 2 sor 1889|2. b. hr. sz. a. felvett szőlő-re 40 kor. és végül 4) A magyarati 985 sz. tjkvben az A f 1 sor 1273|a hr. sza. felvett adobizonylat szerint koinával ellátott, de telekkönyv szerint koina nélküli szőlő-re 852 koronában ezennel megálapított kikialtási áron az újabb árverést Birkás Lajos szabadkai lakos, mint késedelmes vevő veszélye bánat-pénzének elvesztése mellett elren-delte és hogy a fennebb megje-lt ingatlanok az 1904. évi május hó 5. napjának d. e. 10 órakor Magyarát községhezánál megtar-tandó nyilvános árverésen a meg-álapított kikialtási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 14 kor. 4 kor., és 85 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 § ában jelzett árfolyammal szá-mított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes ér ék-papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. § a ér-telmében a bánatpénznek a bíróság-nál előleges elhelyezéséről kiállí-tott szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Világo on, 1904. évi márczius hó 16-án. Világsi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,
kir. járásbíró.

1152

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosabb szer a Kossuth-féle „Tinctura Capillorum“

több ismert nevű orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárában Arad, Boros Béni-tér 15.

Kapható: Földes Kelemen, Vojtek Kálmán és Krebsz Géza urak gyógyszertárában.

Kovács Soma és Társa Arad, Neuman-palota.

Nagy raktár elismert legjobb K o h n e-gyártmányu

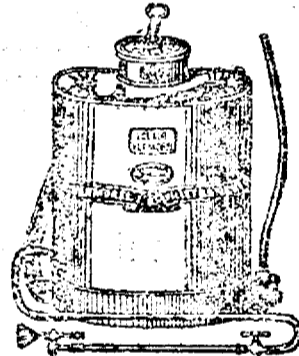
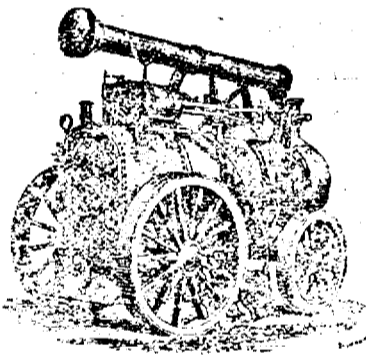
gazdasági gépekben.

Cséplőgépfelszerelések és anyagok:

dobsin, rétegfém, szab. tőrekrosta és sziták, gépolaj és gépkenőcs, szijjak, ponyva, zsák, mentőszekrény stb.

1006 Kovács és gépész szerszámok.

Permetezők, kénporfúvók, pinczegazdászati eszközök.

Önműködő redőnyök állandó raktára.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint

Aradon, Deák Ferencz-utca 2. szám alatt
(Sebest-ház)

**kárpitos és diszitői műhelyt
nyitottam.**

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mintatermekben angol és modern kész kárpitozott butorokban dus választék van.

Minden e szakmába vágó új munkák elkészítését, valamint régiék átalakítását modern stíl szerint a legjutányosabb áron elvállalom.

A nagyérdemű közönségnek szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Varga János,

kárpitos és diszitő.

724

Függönyök feltétele a legizlésesebben.

7400—1904.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. § d) pontja értelmében felhívjuk Arad sz. kir. város közönségét, hogy az 1903. évre való érvény-nyel kivett és immár főkönyvi-leg előirt adóneknek adóköny-vecskéjébe való előiratása végett a a városi adóügyi o-zálynál folyó április hó 12-én kezdődő 8 nap alatt annál 'nkább jelenkez-zék, mert az 1903. évi adó előira-sának elmuasztása esetén a mu-lasztó fé: 2—10 koronáig terj-dő pénzbírsággal lesz sújtandó.

Arad, 1904. évi április hó 8.

A városi tanács.

Óriási gyümölcs termést
csak

úgy érhetünk el,

ha gyümölcs fáin-
kat a Schelle-féle
zöld szappan olda-
tával többször be-
permetezzük.

A Schelle-féle zöld szap-
pan 1 kor. 40 filléres da-
rabokban kapható a ké-
szítő

Földes Kelemen

gyógyszerésznél Aradon

Költözők figyelmébe!

A közeledő költözőkési ideý-re ajánlom zárt, belül kárpitozott teljesen tiszta

butorszállító
kocsijaimat

6, 7 és 10 méter hosszúságban.

Költözések helyben és vidékre ruganyos nyitott és zárt butorszál-lító kocsikban, továbbá azok csoma-golása és a vasúthoz kiszállítása legole óbb áron jótállás mellett elvállaltatnak.

Egyedül nálam kapható 10 mé-ter hosszú butorkocsi, melybe 6 szoba butor és minden mellékbe-rendezés kényelmesen elfér.

Tisztelettel

1154

Éliás Lipót Fia.

6988—1904.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1903. évi zárszámadását, a részletezett ki-mutatásokat, vagyoni leltárt, a vá-ros csélekvő és szenvedő vagyoni állására vonatkozó mérlegét, az anyag számadási kivonatot, a kö-vezet-alap számadását, úgy a ta-nácsnak jelentését folyó évi áprí-lis 7 től április 21-éig bezárólag a városháza tanácstermében köz-szemlére kiteszük.

E-ről a város adózó polgárait azzal értesítjük, hogy jogában áll minden egyes adózónak a szá-madásokat megtekinteni s azokra esetleges észrevételeit az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §. b) pontja ér-telmében a folyó évi május havá-ban tartandó városi rendes köz-gyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal a tanácshoz beérjeszteni.

Arad, 1904. évi április hó 2 án.

A városi tanács.

Ugy helyben, mint vidéki megrendelések potnosan eszközöketnek.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cseledeknek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Akinek

ismeretségi híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérrre,
kertészre.

kulcsárnőre,
gazdaszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszédőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát.

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbéadni kíván

birtokot,
házat
vadászterületet.

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLONY“

kis hirdetési rovatát használja.

Lakás kiadó!

Boros Béni tér 15. sz. házban, öt szoba, mellékhelyiség és vízvezetékkel azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott a házmesternél.

Ferencz-tér 6. szám

alatt 3 utcai szoba egy előszobával és mellékhelyiségekkel együtt április 7. vagy május 1-től kiadó. Bővebbet ugyanott. 1126

Eladó ház. 1012

A Boczkó-utca 2. szám alatt lévő egyemeletes ház, mely két utcára szolgál, szabad kézből eladó. Tudakozni lehet ugyanott a listázásban és Zeitler Rudolfnál Makón.

Az Andrássy-tér

9. sz. alatt egy udvari lakás, mely 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből áll, f. évi május 1-től kiadó. — Bővebbet a házmesternél. 1015

Fővárosi gyakorolt szabónő

ismerettség hiányában naponta 2 koronáért házhoz ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 686

Djításra kiválóan alkalmas

hölgyes furmint és olasz rizling simavesszőt elad Dr. Tenner Pál. 1158

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Wesselényi-utca 4. sz. a.

egy külön bejárattal butorozott szoba május 1 ére kiadó. 1150

Egy jó karban levő

zongora eladó. Csic Tökölly-tér 7. sz. VI. em. 19. ajtó. 1148

Weitzer János toll.

Dobozos kor. 40 fill.

Nikkelezett aczéiből.

Kapható: Ingusz I. és Fiaival. Telefon 517.

Egy előkelő

szegedi terménykereskedő cég (paprika, tarhonya, gyékény, zsiradék) képviselőt keres az aradi piac és vidéke részére. Tudakozódhatni helyben Schwarz József urnál a baromfi-hizlalási telepen. (Telephon 459.) 1185

Pénztárosnőnek,

vagy irodai alkalmaztatásra ajánkozik két jó házból való intelligens leány. Cím a kiadóhivatalban. 1141

Üzlet kiadó.

A város központján Salacz-utca 8. szám alatti üzlet szép portállal, a „Pilseni Kispipa sörcsarnok” s omszédságban, melyben a pizzér-egylet van elhelyezve, bár mifele üzletnek alkalmas, májustól kiadó, esetleg átengedendő szomszéd-üzlettel modern kávéháznak, vagy angró üzletnek átalakítható, bővebb fevilágosítással szolgál a háztulajdonos, Herold Rezső, közjegyző Kis Szent-Miklós, u. p. Uj-Arad. 535

Tavaszi és nyári

ujdonságok

„férfi-, női- és gyermek”

cipőkben

csakis kézimunka

megkeztetnek, szolid és jutányos árak mellett kaphatók

Arad legnagyobb cipőraktárában.

Kutányi J.

Arad, Vörösmarty-utca 1.

Telephon 225. sz. 115

Tavasza

rendeljen cipőt

Seelinger M. Andor

minta-czipészetiében 687

Arad, Szabadság-tér 4.

Téglaeladás!

A vasut közelében lévő téglaelégetési telepemen jól kiégetett

téglák

igen előnyös árak és feltételek mellett kaphatók. 1155

Utalványok lakásomon válthatók.

Kirle Antal.

Flórián-utca 6. b. ajtó szám 5.

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb toltetteket

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kapolna-utca 2. sz. ajtó 4. 1143

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy helyben,

József-főherceg-ut 11. sz.

alatt, (Karolina-utca sarkán) egy, a mostani kor igényeinek teljesen megfelelő

női divat és rövidáru üzletet nyitottam.

Amidőn magam a n. é közönség pártfogásába ajánlom, figyekezetem oda fog irányulni, hogy nagyrabecsült vevőimnek minden igényeit a legnagyobb mértékben kielégítek.

Kiváló tisztelettel,

Stern József.

621 Ugyanott egy jó házból való tün tanulóni felvétetik.

Tanítók, tanárok

kezes nélkül kaphatnak kölcsönt

20 évre 1000 korona után circa 7 korona 80 fillér tőke kamat törlesztésre

20 évre 1000 korona

után circa 8 korona

20 fillér tőke-kamat törlesztéssel.

Köztisztviselők figyelmébe fizetésük rendezése előtt!

Alólirott, egy nagy pénzintézettel oly megállapodásra jutottam, hogy állami, megyei, városi tisztviselők, nyugdíjasok és katonatisztek részére, kiknek törzsfizetése 1600 koronát meghaladja — 15 évre, illetve 180 havi visszafizetésre kölcsönöket eszközölhetnek ki — vagy a meglevő tartozásokat olcsó kamatu kölcsönre convertálja akként, hogy havonta minden 1000 korona kölcsön után tőketörlesztés és kamat fejében körülbelül 9 korona fizetendő. A kölcsönt fizetésre való előjegyzésre, vagy kivételes esetekben e nélkül — kezesekkel, esetleg kezesek nélkül is megkaphatják. 1162

Bővebb felvilágosítással szolgál

Herzog Sándor

Arad, Weitzer János-utca 15., a kapu alatt balra.

Legujabb
Tavaszi

NŐI FELÖLTŐK

Angol női
Kawelock

Köpenygallér.

Leány- és gyermek-felöltők.

Legujabb szabásu

D i v a t a l j a k
és ingblousok

710

rendkívül nagy választékban

STERN M. A. női felöltő
áruházában

Aradon, Andrassy-tér, az új Minorita templommal szemben.

Alapítotott 1875.

Városi és megyei telefon 238.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

ALAPITTATOTT 1845.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

Neumann M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek- és leányka-ruha telepe
ARADON, a „Fehér Kereszt“ mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb minőségű kész árukban.

Teljes férfi öltönyök:

Sacco öltöny csikozott vagy mintázott szövetből	26-30	koronáig
Divatos csikozott v. mintázott cheviottból	35-50	"
Zsolnai kék cheviott admirál	30-44	"
Legujabb divatszövetekből	36-50	"

Férfi felöltők:

Sötét szürke vagy drapp coachmen	24-36	"
Finom cheviottból fekete vagy kék	24-50	"
Sötétszürke angol cheviottból	30-50	"
Sötétszürke és csikozott double szövetből	34-44	"

Fiu öltönyök:

Tengerész costumök kék cheviottból	14-20	koronáig
Szürke, kék vagy drapp kamarnból	14-22	"
Iskola öltönyök zsolnai egyszínű vagy minázott cheviott	10-18	"
Vadász öltöny szürke lodenből	16-24	"
Fiu öltöny térd nadrággal csikos szövetből	16-25	"
Fiu öltöny hosszú nadrággal, csikos szövetből	22-35	"
Fiu felöltő sötét kék és drapp színben	13-18	"

738

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.